Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган. + № 153 (6. 044) + 1986 йил 4 июль, жума + Баҳоси 3 тийин.

КОЛЛЕКТИВ АҲДИ

Тошкент «Компрессор» заводи маҳсулотларига бўлган талаб йил сайин ортиб бормоқда. Буни ҳисобга олган корхона коллективи агрегатлар ишлаб чиқаришни кўпайтиришга, сифатини тобора яхшилашга ҳаракат қилмоқда. Эндиликда корхонада тайёрланаётган пишиқ-пухта компрессорларни республикамиздагина эмас, балки чет мамлакатларда ҳам учратиш мумкин.

Заводда маҳсулот сифатига алоҳида эътибор берилмоқда. Шунинг учун деярли барча маркадаги компрессорлар сифати стандартлар даражасида бўлмоқда. Корхона коллективи КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленуми қарорларидан келиб чиқиб, ишлаб чиқаришнинг барча техник ва иқтисодий кўрсаткичлари қатори маҳсулот сифатини ошириш масаласига ҳам катта эътибор бермоқда.

Завод меҳнат аҳли ўн иккинчи беш йилликда маҳсулот реализация қилиш ҳажмини 152 процентга кўпайтиришга аҳд қилган. Бу кўрсаткичга корхонани реконструкция қилиш, қатор цехларни қайта қуриш, уларнинг ишлаб чиқариш қувватини ошириш эвазига эришилади. Йил бошидан бери қатор янги техника ишлаб чиқаришга жорий этилди. Бу ўз навбатида беш йилликнинг биринчи йилида самарали ишлашга ёрдам бермоқда. Шу йилнинг ўтган ойлари якунида товар маҳсулоти ишлаб чиқариш плани 101,5 процент қилиб бажарилди. Қўшимча 123 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди.

Улуғ Октябрнинг 69 йиллиги шарафига социалистик мусобақани авж олдираётган коллектив иккинчи квартал планини ҳам муддатидан илгари адо этди.

ҚАЙТА ҚУРИШ ЙЎЛИДАН ҚАТЪИЯТ БИЛАН БОРАЙЛИК

3 июль куни Тошкентда республика партия активининг йиғилиши бўлди. Йиғилишда республика партия, совет, касаба союз, комсомол органлари ва халқ контролининг раҳбар ходимлари, область партия комитетларининг биринчи ва иккинчи секретарлари, шаҳар, район партия комитетларининг биринчи секретарлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советининг ва область ижроия комитетларининг раислари, фан, маданият, оммавий ахборот воситаларининг ходимлари, корхона ва бирлашмаларнинг раҳбарлари ҳамда бошланғич партия ташкилотларининг секретарлари, ишлаб чиқариш илғорлари қатнашдилар. «КПСС Марказий Комитети 1986 йил июнь Пленумининг якунлари ва унинг қарорларини бажариш юзасидан республика партия ташкилотининг вазифалари» тўғрисида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Б. Усмонхўжаев доклад қилди.

Музокараларда Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари Т. А. Алимов, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советининг Раиси Д. С. Ёдгоров, Сирдарё область партия комитетининг биринчи секретари А. Ф. Клепиков, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари, республика Давлат агросаноат комитетининг раиси И. Ҳ. Жўрабеков, Навоий ремонт-механика заводининг электр пайвандчиси Н. В. Коваленко, Ўзбекистон касаба союзлари республика Советининг раиси Ҳ. Алимова, Андижон область партия комитетининг иккинчи секретари В. А. Смеюшчев, Наманган шойи ишлаб чиқариш бирлашмаси бўяш-гул солиш ишлаб чиқаришининг контролери К. М. Бойбобоева, Жарқўрғон район партия комитетининг биринчи секретари А. А. Норқобилов, Ўзбекистон ССР бинокорлик материаллари саноати министри Г. Г. Исаев, «Технолог» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори Р. З. Ҳусаинов сўзга чиқдилар.

Йиғилишда муҳокама қилинган масала юзасидан тегишли қарор қабул қилинди.

Йиғилишда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросининг аъзолари ва аъзолигига кандидатлар қатнашдилар.

Йиғилиш ишида КПСС Марказий Комитети Ташкилий-партиявий ишлар бўлимининг сектор мудири В. И. Бессарабов иштирок этди.

(ЎзТАГ).

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ 1986 ЙИЛ ИЮНЬ ПЛЕНУМИНИНГ ЯКУНЛАРИ ВА УНИНГ ҚАРОРЛАРИНИ БАЖАРИШ ЮЗАСИДАН РЕСПУБЛИКА ПАРТИЯ ТАШКИЛОТИНИНГ ВАЗИФАЛАРИ

Ўртоқ И. Б. УСМОНХЎЖАЕВ доклади

Ўртоқлар!

КПСС Марказий Комитетининг 16 июнь куни бўлиб ўтган Пленумида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Михаил Сергеевич Горбачев доклад қилди. Пленум совет жамиятини иқтисодий, илмий-техникавий ва социал жиҳатдан ривожлантиришни жадаллаштиришнинг КПСС XXVII съезди ишлаб чиққан йўлини амалга оширишнинг дастлабки якунларини чиқарди, қайта қуриш қандай бораётганини чуқур ва атрофлича таҳлил этди.

«Совет жамияти КПСС XXVII съездидан кейин, — деб таъкидлади докладда М. С. Горбачев, — барча соҳаларда — сиёсий, иқтисодий, маънавий соҳаларда ҳаракатга келди». Социал-иқтисодий тараққиёт қудратли, жўшқин куч олди. Съездда ҳукм сурган талабчанлик, ҳақгўйлик муҳити партия, совет, хўжалик органларининг, жамоат ташкилотларининг, меҳнат коллективларининг ҳаёти ва фаолиятида тобора кўпроқ қарор топмоқда, барча амалий ишларга самарали таъсир ўтказмоқда.

Пленум партиянинг иқтисодий стратегиясини амалга оширишда ўн иккинчи беш йилликнинг роли ва ўрнини белгилаб берди. Янги беш йиллик бутун жадаллашувимиз ва қайта қуришимизнинг энг муҳим негизи, гарови бўлиб қолиши лозимлигига асосланиб, миллий даромадни, саноат ва бошқа тармоқларнинг маҳсулотини кўпайтиришнинг ҳаммасини фақат меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига олиш мўлжалланмоқда. Агросаноат комплексининг, капитал қурилиш ва бошқа тармоқларнинг самарадорлигини ошириш чора-тадбирлари белгиланди.

Халқ фаровонлигини ошириш соҳасида катта тадбирлар кўзда тутилган. Бу эса партия учун КПСС XXVII съезди қабул қилган социал ривожланиш программасини бажаришдан ҳам олий вазифа йўқлигининг янги далилидир. Ўн иккинчи беш йилликда меҳнаткашларнинг ўртача ойлик иш ҳақини, реал даромадларини, ижтимоий истеъмол фондларини кўпайтиришни таъминлаш планлаштирилмоқда.

Совет давлатининг актив тинчликсевар ташқи сиёсатини бутун тараққийпарвар инсоният кенг миқёсда қўллаб-қувватламоқда. КПСС Марказий Комитетининг Пленуми Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар Сиёсий маслаҳат комитетининг 1986 йил 10—11 июнь кунлари Будапештда бўлиб ўтган кенгаши якунлари тўғрисида қарор қабул қилди, Совет делегациясининг фаолиятини маъқуллади.

Пленум материалларини, КПСС Марказий Комитетининг Совет Иттифоқи меҳнаткашларига Мурожаатномасини ишчилар, колхозчилар, халқ зиёлилари қизғин маъқулладилар.

Пленумда таъкидлаб ўтилганидек, энди кўп нарса жойлардаги уюшқоқлик ва тартибга, яъни бизнинг ўзимизга боғлиқ. Мавжуд ресурслар, воситалар ва кучлар билан қатъий олға силжишни таъминлаш, бунинг учун ҳал қилувчи соҳаларда ташкилотчилик ва сиёсий таъсирнинг бутун воситаларидан фойдаланишдан иборат битта вазифа ўртага қўйилмоқда.

XXVII съезддан кейин ўтган вақт ичида республика партия ташкилотимиз фаолиятининг дастлабки натижалари нимадан дарак беради? Бу саволга бир сўз билан жавоб қайтариб бўлмайди.

Бир томондан, одамларнинг ишга муносабатида шак-шубҳасиз ўзгаришлар рўй бермоқда, кўпгина соҳаларда масъулият, уюшқоқлик ва батартиблик сезиларли равишда ошмоқда. Бу омил кўп жиҳатдан республикадаги саноат ишлаб чиқариши ҳажми йил бошидан бери 7,6 процент, яъни планда белгиланганидан қарийб икки ҳисса ортиқ кўпайишига, меҳнат унумдорлиги 5,6 процент ошишига имкон берди. Ишлаб чиқаришнинг иқтисодий кўрсаткичлари яхшиланмоқда. Масалан, саноат маҳсулотининг таннархи бир ярим процентдан зиёд камайди. Ўтган йилга нисбатан ишлаб чиқариш қувватлари, уй-жойлар, социал-маданий-маиший объектлар кўпроқ ишга туширилди. Республиканинг қишлоқ меҳнатчилари совуқ ва беқарор об-ҳаво шароитида пилла тайёрлаш мажбуриятларини муваффақиятли бажардилар.

Иккинчи томондан, кўпгина участкаларда қолоқликка, жиддий камчиликларга, айрим жойларда эса очиқдан-очиқ ўпиришларга йўл қўйилганлиги ҳақида яна гапиришга тўғри келади. Йил бошидан буён 84 та корхона маҳсулот реализация қилиш планини, 210 та корхона меҳнат унумдорлиги планини бажармади, 250 тага яқин корхона шартномавий мажбуриятларини барбод этиб, 90 миллион сўмликдан кўпроқ турли маҳсулотларни бермади. Қолоқ корхоналар Самарқанд, Қашқадарё областларида, Андижон шаҳрида, Косон районида, Енгил ва Маҳаллий саноат министрликларида айниқса кўп.

Иккинчи кварталда қурилиш-монтаж ишлари ҳажми ва капитал маблағларни ўзлаштириш анча қисқарди. Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида ҳозирча сезиларли қайта қуриш бўлаётгани йўқ. Республика йилнинг биринчи ярмида сут харид қилиш планини бажармади. Планни бажаришимизга 2,5 процент етмаганлиги кўпгина хўжаликлар раҳбарларининг интизомсизлигидан ва топширилган ишга масъулиятсизлик билан қараганликларидан дарак беради. Давлат агросаноат комитетининг раҳбарлари, шунингдек партия комитетларининг ходимлари шулар жумласига киради.

КПСС Марказий Комитетининг 1986 йил июнь Пленуми бизни бундай ишлашга даъват қилгани йўқ. Қайта қуриш аввало ҳар бир коммунистдан ва аввало раҳбардан шахсий намуна кўрсатишни, таъбир жоиз бўлса, фидокорликни талаб қилаётганини кўпгина ўртоқлар бугунги кунгача ҳам ҳеч тушуна олмаяптилар. Бизнинг ишимизда авайловчи режимга йўл қўйиб бўлмайди. Республика мамлакатдан қарздор эканини ҳаммамиз жуда яхши биламиз. Бизнинг XXI партия съездимизда бу ҳақда аниқ-равшан гапирилди. КПСС Марказий Комитети бизнинг олдимизга мавжуд катта меҳнат ресурсларини ишга солиш, аҳолини чорвачилик маҳсулоти билан ўзимиз таъминлашимизга ўтиш, республиканинг барпо этилган иқтисодий потенциалидан фойдаланиш даражасини ошириш вазифасини ҳақли равишда қўймоқда.

Биз Марказий Комитет Бюросида Ўзбекистонни ривожлантиришнинг 1986—1990 йилларга мўлжалланган беш йиллик плани кўрсаткичларини қараб чиқдик. План нақадар тиғиз қилиб тузилган бўлмасин, у кўпгина проблемаларни тўла-тўкис ҳал этмайди. Қишлоқ хўжалик тармоғи маҳсулотининг баъзи турларини етиштиришнинг, социал ва маданий-маиший объектлар қурилишининг кўнгилдагидек даражасини, саноатнинг баъзи тармоқларини, айниқса озиқ-овқат-қайта ишлаш тармоғини пропорционал ривожлантиришни таъминламайди. Республика халқ хўжалигини интенсив ривожланиш йўлига ўтказишни таъминлаш учун биз жуда зўр ғайрат билан меҳнат қилишимиз керак. Биз миллий даромадни ўн биринчи беш йилликдаги 2,9 миллиард сўмликдан 5,7 миллиард сўмликка етказишимиз керак. Саноат ишлаб чиқариши ҳажми камида 28 процент, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши ҳажми 16 процент ортиши лозим. Мавжуд ишлаб чиқариш потенциалини техника билан қайта қуроллантиришнинг кенг программасини амалга ошириш зарур. 38 миллиард сўм, яъни ўтган беш йилликка нисбатан 12 процент кўп капитал маблағ ўзлаштирилиши лозим, шунинг учдан бир қисми ноишлаб чиқариш объектлари барпо этишга, уй-жой қурилишига ва маданий-маиший соҳани ривожлантиришга ишлатилади.

Мана шундай шароитда айрим раҳбарларнинг ишни ташкил этиш ўрнига камроқ план олиш учун зўр бериб ҳаракат қилишларига мутлақо йўл қўйиб бўлмайди. Афсуски, баъзи область партия комитетларининг биринчи секретарлари, чунончи Бухоро обкомидан ўртоқ Жабборов, Сурхондарё обкомидан ўртоқ Мамарасулов, Жиззах обкомидан ўртоқ Умаров, Қашқадарё обкомидан ўртоқ Туробов мана шундай позицияда турибдилар. Планлар реал бўлиши кераклиги шубҳасиз, аммо ўртоқ Туробов ҳосилдорликнинг гектар бошига 25 центнер бўлишини ҳам таъминламайдиган миқдорда пахта етиштиришни талаб қилганида реал позицияларни ҳимоя қилаяптими? Хўш, бу ҳолда Қашқадарё области қишлоқ хўжалигини ривожлантиришга сарфланган капитал маблағларнинг самарадорлиги қандай бўлади, деган савол туғилади. Бу ишга кейинги ўн йил ичида озмунча эмас — 2 миллиард сўмдан кўпроқ маблағ сарфландику, ахир.

Биз юқорида номлари тилга олинган ўртоқлар билан бирга КПСС Марказий Комитетининг 1986 йил июнь Пленумида қатнашдик, шунинг учун ҳам биз Пленум ғоялари ва йўл-йўриқларини биринчи навбатда зўр ғайрат билан амалга оширишимиз ва бу соҳадаги ишларнинг ташкилотчилари бўлишимиз керак. Агар биз иш услубимизни чинакамига қайта қуриб олсак, планларимиздан чўчишга асос бўлмайди, ҳозирча биз қайта қуриш ҳақида кўп гапиряпмиз-у, амалий ишни кам қиляпмиз. Дарҳақиқат, Самарқанд область партия комитетининг иш услубини олиб кўрайлик. Унинг иш услуби ҳозирча ўзгармаяпти. Ҳаёт аввалгидек юқоридан берилган кўрсатмага мувофиқ, буйруққа биноан давом этмоқда. Областга турли вакиллар, текширувчилар келганидагина ҳамма нарса ҳал бўлмоқда ва равшанлашмоқда. Чигитни ундириб олишда шундай бўлди, ғўза парвариши, сув ва ўғитдан фойдаланиш иши ҳам шу тахлитда бормоқда. Область партия комитетининг саноатга раҳбарлик қилувчи секретари ўртоқ Умаров шу пайтга қадар ўз участкасида кадрларнинг топширилган иш учун масъулиятини ошириш билан шуғуллангани йўқ. Область саноати йилнинг биринчи ярмида товар маҳсулоти ишлаб чиқариш планини барбод қилди, корхоналарнинг чорак қисмидан кўпроғи маҳсулот етказиб бериш планини, кўп қисми меҳнат унумдорлиги планини узлуксиз бажармай келмоқда. Яқинда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросининг мажлисида Самарқанд район партия комитетининг маҳаллий Советларга раҳбарлик қилиш соҳасидаги фаолиятида бепарволик ва хотиржамлик манзараси кўрсатиб ўтилганлиги тасодифий ҳол эмас. Бу районда уй-жой қурилишини кенгайтириш учун шу пайтга қадар куч ва маблағ топилмаган, аммо «муқаддас мозор» ёнида диний бино қуриш учун чекланмаган ресурслар топилган. Кейинги икки йил ичида шу райком 500 та қарор қабул қилган, бу қарорларнинг жуда кўпчилиги дабдабабозлик руҳида бўлиб, конкрет тусда эмас. Бу райком амалий ишлардан олисда турибди, уни ишлар ҳам, кадрлар ҳам, пировард натижалар ҳам қизиқтирмайди. Райкомнинг биринчи секретари ўртоқ М. Шерқулов район Советининг сессиясида КПСС XXVII съезди қарорларини бажариш соҳасидаги вазифалар муҳокамасида сўзга чиқишни ҳам ўзига эп кўрмаган. У Марказий Комитетнинг Бюросида ишдан олинди. Бироқ нега партиянинг янги йўл-йўриқлари ва талабларини мазкур райком раҳбарлик учун қабул этмади, бу йўл-йўриқлар ва талаблар нега бу ерга етиб бормади, деган савол туғилади. Область партия комитети айни шу район комитетини областдаги энг яхши район комитетларидан бири деб ҳисоблаётганини айтиб ўтиш ўринлидир. Самарқанд область партия комитетидан, қачонгача бу ерда сусткашлик, пассивлик ва хотиржамлик давом этаверади, деб сўраш ўринли бўлса керак. Обком ва унинг биринчи секретари ўртоқ Р. С. Ашуралиев кадрлар билан, бошланғич партия ташкилотлари билан, район ва шаҳар партия комитетлари билан ташкилотчилик иши қониқарсиз йўлга қўйилганлиги учун область партия конференциясида жуда кескин танқид қилинган эди. Бироқ узил-кесил хулосалар чиқариб олинмади.

Бошқа баъзи раҳбарлар ҳам шундай баҳога лойиқдирлар. Бугун биз бу ҳақда КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленуми қарорлари олдимизга қўяётган юксак талабларга тўла мувофиқ равишда мутлақо аниқ-равшан ва рўй-рост гапириб ўтмоқчимиз. Биз ёмон ишлаётганлар билан бундан буён муросасозлик қила олмаймиз ва қилмаслигимиз керак.

Гап аввало, адолат юзасидан айтганда, ўзимиздан, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретарларидан бошлаб, тафаккуримиз ва ҳамма ҳаракатларимизни тубдан қайта қуриш ҳақида бормоқда. Бу гап шу залда ўтирган ҳар бир кишига, планларнинг тақдири, республиканинг фаровонлиги ишониб топширилган кишиларга тааллуқлидир. Иш услубидаги турғунлик асоратини бартараф этиш, бошқаларга нисбатан таъналар ва жиззакилик ниқоби остида ўз камчиликларини яшириш иштиёқини тарк этиш амри маҳолдир. Қайта қуриш ва жадаллаштириш — энди биз яшаб турган реал макондир. Бу — қийин ва қатъий ишдир. Ҳар бир раҳбар партия билан замоннинг талаблари умуман ҳаммага эмас, балки, аввало, унинг ўзига қаратилганини тушуниб олиши керак. Фақат бошқаларга нисбатан қаттиққўл бўлиб, айни вақтда ўзига нисбатан оширилган талаблар қўймаслик — масъулиятсизликдир. Масъулият аввало ўзи учун мажбурият қабул қилишни тақозо этади, ўртоқлар. Амалий ишларда кўпгина раҳбарлар ўтмишдаги хатолар ва камчиликларни рўкач қилишни тўхтатишлари керак. Кечаги кунни танқид қилиш зарур, аммо бугунги ва эртанги кун манфаатларини кўзлабгина шундай қилиш зарур. Акс ҳолда ҳар қандай сафсатабозлик каби ўтмишни ҳадеб танқид қилавериш ҳам зарар келтиради. Хуллас бизнинг ҳозирги услубимизни, очиғини айтганда обдон тозалаб олишимиз керак.

Яхшиланиш сари бошланган иш услубидаги янгиликларни мустаҳкамлаш кераклиги шубҳасиз, бироқ кўпчилик соҳаларда биз вужудга келган аҳволни кескин ўзгартиришимиз, сифат жиҳатидан янги марраларга эришишимиз лозим.

Аввало ўтган беш йилликда вужудга келган нохуш тенденцияни бартараф этиш керак, ўтган беш йилликда саноатдаги янгиланиш суръатлари 1980 йилга нисбатан икки баравар камайган ва бултур атиги 7 процентни ташкил қилган эди.

Республикадаги бир ярим мингта саноат корхонасидан 900 тага яқини ҳеч кечиктирмай реконструкция қилиниши ва техника билан қайта қуроллантирилиши керак. Бундай корхоналар машинасозлик соҳасида минерал ўғит ишлаб чиқариш, мебель, енгил, маҳаллий саноатда, қора ва рангли металлургияда айниқса кўп. Масалан, Фарғона нефтни қайта ишлаш заводидаги технология асбоб-ускуналарининг чорак қисми 20 йилдан ортиқ вақтдан бери ишлатилмоқда, Олтиариқ нефтни қайта ишлаш заводида бундай асбоб-ускуналар 70 процентни ташкил қилади. Ҳолбуки, ўтган беш йилликда бу корхоналар асосий ишлаб чиқариш фондларининг атиги 2 проценти янгиланди.

Шу билан бирга ўн иккинчи беш йиллик планида ҳам кўпгина министрлик ва идоралар янги қурилишга катта капитал маблағ сарфлашни кўзламоқдалар, ишлаб турган корхоналарни реконструкция қилишга ва техника билан қайта қуроллантиришга ажратилаётган маблағларнинг салмоғи ҳаддан ташқари камлигича қолмоқда. Чунончи, қора металлургия корхоналарида бу маблағ атиги 28 процентни, қишлоқ хўжалик машинасозлиги корхоналарида 25 процентни, Мебель ва ёғочсозлик министрлигида 18 процентни, Дон маҳсулотлари министрлигида 19 процентни ташкил этади.

Бунга бериладиган партиявий баҳо фақат битта бўлиши мумкин: Қурбонов, Қўйбоқаров ва Дудин ўртоқлар XXVII съезд ва партия Марказий Комитетининг июнь Пленуми кўрсатмаларидан зарур хулосаларни чиқариб олмаяптилар, энг муҳим талабларни менсимаяптилар. Биз бунга муросасозлик билан қарай олмаймиз ва қарамаймиз ҳам. Бу раҳбарлар шу йилнинг ўзидаёқ ишлаб чиқаришни техникавий жиҳатдан янгилашга ёндашувни қатъиян қайта кўриб чиқишга, бу ишни жадаллаштириш учун қўшимча резервлар топилишига эришишга мажбурдирлар. Бу топшириқни Марказий Комитет қатъият ва изчиллик билан контрол қилиб туришга ваъда беради.

Афсуски, бошқа кўпгина корхона ва ташкилотларнинг, министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари ҳам ҳозирги замон фан-техника революцияси билан баравар одим ташламаяптилар, реконструкциялаш ниқоби остида кечаги кун техникасини ўрнатмоқдалар, шу тариқа яна кўп йиллар ва ўн йиллар мобайнида техникавий қолоқликни давом эттиришга асос солмоқдалар.

Характерли бир мисол. Бухоро пойабзал фабрикасининг янги ишлаб чиқариш корпуси қуриб битказилмоқда. Бир миллион сўмдан кўпроқ маблағ сарфланди, аммо кирза этиклар ишлаб чиқаришга мўлжалланган эски асбоб-ускуналар ўрнатилган, ҳолбуки касод бўлиб ётган бу маҳсулотни эски корхоналар ҳам етарли равишда ишлаб чиқармоқда. Шу ердаги тикувчилик бирлашмасида қурилаётган янги цех лойиҳасида қишки кийим тикиш учун салкам 3 миллион сўм турадиган янги асбоб-ускуна ўрнатиш кўзда тутилган. Корхона планига эса асосан ёзги кийимлар ишлаб чиқариш киритилган, натижада реконструкциянинг бир босқичини тугалламай туриб иккинчисини бошлашга тўғри келади. Сергели мебель бирлашмасида

(Давоми иккинчи ва учинчи бетларда).

Ўзбекистон ССР Олий Советининг сессияси

4 июль куни Тошкентда ўн биринчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советининг III сессияси очилди. Сессия кун тартибига қуйидаги масалалар киритилган:

1. Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1986—1990 йилларга мўлжалланган Давлат беш йиллик плани ҳамда КПСС XXVII съезди қарорлари асосида республика халқ хўжалик комплекси самарадорлигини ошириш юзасидан совет ва хўжалик органларининг вазифалари тўғрисида.

2. Табиатни муҳофаза қилиш ва табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш тўғрисидаги Ўзбекистон ССР қонунлари қандай бажарилаётганлиги ҳақида.

3. Республика Министрлар Советининг Ўзбекистон ССР Олий Совети II сессиясига киритилган депутатлар сўрови юзасидан қабул қилинаётган тадбирлар тўғрисидаги ахбороти.

4. Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми составидаги ўзгаришлар тўғрисида.

5. Ўзбекистон ССР Олий Советининг айрим доимий комиссиялари составидаги ўзгаришлар тўғрисида.

6. Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонларини тасдиқлаш тўғрисида.

(ЎзТАГ).

Тошкентдаги 1-тепловоз депоси коллективи Улуғ Октябрнинг 69 йиллиги шарафига бошланган социалистик мусобақани тобора авж олдириб ишламоқда. Сиз суратда корхона тайёрлов цехининг пешқадам ишчиси, мусобақа илғори Григорий Мотохинни (чапда) кўриб турибсиз. У коммунистик меҳнат зарбдори деган шарафли номга эга.

Э. Зоҳидов фотоси.

ИЛҒОР УСУЛ ШАРОФАТИ

«Главташпассавтотранс»га қарашли 6-таксопарк коллективи шу кунларда юксак унумдорлик билан меҳнат қилиб, залворли ютуқларни қўлга киритмоқда. Қўлга киритилаётган муваффақиятларда бригада пудрати методи катта роль ўйнаяпти. Меҳнатни ташкил этишнинг бу илғор усули корхонада биринчи марта қўлланилмаяпти. Ана шу йўлда кенг жорий этилган социалистик мусобақа ҳайдовчиларнинг нормадагидан кўпроқ иш бажаришларини таъминламоқда. Ҳозирги кунда социалистик мусобақада В. Комаров ва И. Гельфанов бошлиқ бригадалар пешқадамлик қиляпти.

Бригада методи ҳайдовчиларни янги-янги резервларни излаб топишга, улардан ўз ишларида самарали фойдаланишга сафарбар этмоқда.

Айни пайтда коллективда яна иккита бригада ана шу метод асосида хизмат қилишга ҳозирлик кўрмоқда. Илғорлар бу бригадаларга ўз тажрибаларини ўргатишяпти. Ҳайдовчиларнинг ўз ишига масъулият билан қараши натижасида коллектив ярим йиллик планни ортиғи билан адо этди. Топшириққа қўшимча равишда 145 минг сўмлик даромад олинди.

СТУДЕНТЛАР ҲИССАСИ

Технология техникумининг 300 студентдан иборат қурилиш ва қишлоқ хўжалик отрядлари пойтахт области районларида меҳнат қилди. С. А. Смола бошчилигидаги отряд Бўстонлиқ районидаги «Факел» пионер лагери қурилишида ишлаб, 12500 сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажарди. А. Раҳмонов бошчилигидаги 60-студентлар отряди «Қибрай» совхозида 17 тонна қулупнай, 4 тонна гилос, 15 тонна саримсоқ пиёз териб берди. Ҳозир Н. Ҳасанов бошчилигидаги 40 кишилик отряд Янгийўл район Ҳалқобод агросаноат бирлашмаси хўжаликларида мева ва сабзавот теришни давом эттиряпти.

Яқин кунларда яна бир неча отряд меҳнат қилиш учун турли хўжаликларга йўл олади.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ 1986 ЙИЛ ИЮНЬ ПЛЕНУМИНИНГ ЯКУНЛАРИ ВА УНИНГ ҚАРОРЛАРИНИ БАЖАРИШ ЮЗАСИДАН РЕСПУБЛИКА ПАРТИЯ ТАШКИЛОТИНИНГ ВАЗИФАЛАРИ

(Давоми. Боши биринчи бетда).

ҳам шундай аҳвол рўй берди. Бу ерда мебель шчитлари учун безак материаллари ишлаб чиқарадиган қимматбаҳо асбоб-ускунадан фойдаланилмаётганлигига технология занжиридаги чалкашликлар сабаб бўлмоқда. Корхона раҳбарлари Н. В. Прохоров, Н. Т. Галиева, Я. М. Кравченко ўртоқларнинг бепарволиги ва саводсизлиги давлатга шу тарзда жуда қимматга тушмоқда, тегишли партия комитетлари буни принципиал тарзда муҳокама қиладилар, деб ўйлаймиз.

Ҳозир барча раҳбарлар асосий фондларни янгилашнинг энг мақбул йўлларини танлаб олиниши, жадаллаштириш стратегиясини амалда таъминлай олиши ҳақида ўйлашлари керак. Шу мақсадда ишлаб чиқаришни ривожлантиришнинг корхона ихтиёридаги маблағларидан, кредит системасидан кенг фойдаланиш лозим. Республикада кредитлаш ҳажми йилига 5,5 миллиард сўмга боради, аммо бу маблағ асосан жорий хўжалик эҳтиёжларига ҳамда хўжасизлик оқибатидаги зарарлар ва янглишишларни қоплашга ишлатилмоқда. Шу маблағнинг кўпи билан уч проценти — 150 миллион сўмга яқинигина корхоналарни реконструкциялашга сарфланмоқда. Ўзбекистон Давлат банки (ўртоқ Ш. Е. Ёқубов) ва Ўзбекистон қурилиш банки (ўртоқ Т. С. Азимов), Молия министрлиги (ўртоқ А. А. Крикоров) КПСС Марказий Комитети июнь Пленумининг молия-кредит системаси партия иқтисодий сиёсатини ўтказишнинг қудратли воситаси бўлиб қолиши керак, деган кўрсатмаларидан зарур хулосаларни чиқариб оладиган пайт келди.

Шу билан айни бир вақтда унумсиз, маънавий жиҳатдан эскирган асбоб-ускуналардан қатъиян воз кечиш, ленинградликлардан ўрнак олиб, янги техникадан икки-уч сменада интенсив фойдаланиш ва унинг иш сменалари коэффициентини ошириш керак. Ҳозир эса ҳатто «Тошкент трактор заводи» ва Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмалари сингари республиканинг илғор корхоналари ҳам программа асосида бошқариладиган ускуналардан, қайта ишлаш марказларидан, автомат линиялардан, мослашувчан ишлаб чиқариш модулларидан атиги 1,5 сменада фойдаланмоқдалар.

Барча раҳбарлар республикамизнинг беш йиллик планида ҳозирча фондларнинг самарадорлиги камайиши тенденциясини бартараф этиш тадбирлари белгиланмагани учун ташвишланишлари керак. Асосий ишлаб чиқариш фондлари 34 процент, жами ижтимоий маҳсулот эса 24 процент кўпайиши ҳисоб-китобларга негиз қилиб олинган.

Бунга асло йўл қўйиб бўлмайди. Чунки фонд самарадорлигининг 1 проценти — республика миқёсида сал кам 500 миллион сўмлик тайёр маҳсулот демакдир. Бинобарин, партия, совет, хўжалик органлари аҳволни тузатиб олиш учун алоҳида куч-ғайрат сарфлашлари керак. Имкони борича кўпроқ корхона ва ташкилотларни икки ва уч сменали иш режимига ўтказиш — бунинг энг асосий резервларидан биридир. Бу бир қанча тармоқларга тааллуқли бўлиб, уларнинг бир сменада ишлашини ҳеч қандай объектив шарт-шароитлар билан оқлаб бўлмайди. Масалан, Маҳаллий саноат министрлигининг 122 та корхонасидан 50 таси бир сменада ишлайди. Умуман, тармоқ бўйича смена коэффициенти 1,25 ни ташкил этади. Кўпгина корхоналар, масалан, Бухоро тўқимачилик, Андижон ип газлама комбинатлари бир сменада ҳам асбоб-ускуналарни иш билан тўла-тўкис таъмин этмаяптилар. Республикадаги йирик панелли уйсозлик қувватларидан атиги 61 процент фойдаланилмоқда.

Область, шаҳар, район партия комитетлари бу аҳволга муросасозлик билан қараб келмоқдалар, кадрларга нисбатан тегишли равишда талабчанлик қилмаяптилар. Баъзи раҳбарлар бу проблеманинг ҳал этилишига тўсқинлик қилмоқдалар. Ўзбекистон ССР Давлат банки ва унинг бошқарувчиси ўртоқ Ш. Е. Ёқубов расмий мулоҳазаларга ва маҳкамачилик манфаатларига асосланиб, пиллакашлик фабрикаларини икки сменада ишлашга ўтказишга тўсқинлик қилмоқда, бунга ҳақ тўлашдан бош тортмоқда. Республикада кўп миқдорда қуруқ пилла тўпланиб қолган, тармоқ корхоналари уни қайта ишлашга улгура олмаяптилар. Наҳотки ўртоқ Ёқубовга коммунист эканини ва ўзига топширилган участкадаги ишнинг аҳволи учун шахсан жавобгар эканини эслатиш зарур бўлса.

Мазкур масала меҳнат ресурслари проблемаси билан чамбарчас, узвий боғлиқ эканини унутмаслик керак. Бизнинг бу соҳадаги ишимиз қаттиқ ва ҳаққоний танқид қилинганлиги ва қониқарсиз деб топилганини биласизлар. Меҳнатга лаёқатли кўпгина аҳоли, шу жумладан эркаклар ижтимоий фойдали меҳнатга тортилмаган, корхона ва қурилишларда эса ишчилар етишмаётган аҳволга бундан кейин тоқат қилиб бўлмайди.

Ҳисоб-китобларга қараганда, ўн иккинчи беш йиллик мобайнида меҳнат ресурсларининг ўсиши анча ошади. 1990 йилга борганда ишга тортилмаган аҳоли сони ҳам ошади. Планда эса меҳнатга лаёқатли аҳолидан атиги 600 минг кишини жамоат ишлаб чиқаришига жалб этиш белгиланган. Бундай ҳисоб-китобларга қўшилиб бўлмайди. Ҳамма жойда бу хусусда узил-кесил чора-тадбирлар кўрилиши зарур. Ишга эътибор ва зўр ғайрат билан ёндашилган тақдирда юзлаб кишилар қўшимча равишда ишлаб чиқаришга жалб этилиши мумкинлигини Марғилон шаҳридаги иш тажрибаси кўрсатиб турибди. Бу ердаги бир қанча корхоналарда иш уч сменада ташкил этилди, бу эса фондларнинг самарадорлигига ижобий таъсир қилди.

«Атлас» бирлашмасининг ўзида учинчи сменани ташкил этиш ҳисобига қўшимча равишда жалб этилган 400 киши йилига 70 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқармоқда. Бу тажрибани тез оммалаштириш ва партия, совет, хўжалик органлари уни қурол қилиб олишлари керак.

Бироқ бу ташаббус ҳатто бир область миқёсида ҳам ўрганилаётгани ва оммалаштирилаётгани йўқ. Яқинда Компартия Марказий Комитети Қўқон шаҳар партия комитетининг ишчи кадрлар тайёрлаш соҳасида партия ташкилотларига раҳбарлик қилиш тўғрисидаги ҳисоботини тинглади. Бу соҳада шаҳар партия комитети ҳам, унинг биринчи секретари ўртоқ Мусабеков ҳам қўлни ишга урмаяптилар. Кўрсатма ва йўл-йўриқ берилишини кутиб ўтирибдилар. Бундай иш услубига мутлақо тоқат қилиб бўлмайди.

Меҳнат ресурсларидан фойдаланиш соҳасидаги бутун ишга бошчилик қилиш Министрлар Совети Раиси ўртоқ Ғ. Ҳ. Қодиров бошчилигида тузилган махсус комиссияга топширилган. Аммо ҳозирча кўнгилдагидек натижаларга эришилгани йўқ. Вақт ўтмоқда, шовқин-сурон, мажлислар кўп, протоколларга ҳамма кўмилиб кетган. Бундай иш бизга тўғри келмайди. Бир неча ҳафта ичида корхоналарда иккинчи ва учинчи сменалар ташкил этилиши керак, иш жойлари бўш турадиган вақт тобора камайиб борсин, ниҳоят белгиланган программа реал равишда ва ҳамма соҳаларда амалга оширилсин. Бу масала ҳозир шундай ва фақат шундай тарзда турибди! Корхоналарни икки ва уч сменали ишга ўтказишда Марказий Комитет секретари ўртоқ А. С. Икромов ҳам кўпроқ қатъият кўрсатиши керак.

Бизнинг бундан буёнги олға силжишимиз кўп жиҳатдан маҳсулотнинг сифатига ва шу соҳада ўтказилаётган бутун ишга муносабат билан белгиланади. Кўпинча унчалик сарфу харажат қилмай, ишга виждонан қараш, коммунистларнинг авангардлик ролини ошириш, меҳнат, технология интизомини мустаҳкамлаш, ташкилий-техникавий тадбирларни амалга ошириш ҳисобига маҳсулотнинг юқори сифатли бўлишига эришиш мумкин.

Партия ташкилотлари, хўжалик раҳбарларидан ҳозир ҳамма жойда айни шу масалаларда қайта қуриш талаб қилинади. Қуйидаги рақамларнинг мағзини чақиб кўринг: бизда ишлаб чиқарилаётган мебелнинг 38 проценти брак қилинмоқда, бир кварталнинг ўзида 11 минг жуфт пойабзал ёки ҳар уч жуфт пойабзалнинг бир жуфти ва 466 минг сўмлик тикилган маҳсулот бракка чиқарилди, сорти пасайтирилди ва корхоналарга қайтариб юборилди. Бухоро, Андижон пойабзал фабрикаларида, Хоразм, Бухоро тикувчилик бирлашмаларида маҳсулот сифатига дуруст раҳбарлик қилинмаяпти. Шу шаҳарларнинг партия комитетлари секретарлари Э. Салимов, Т. Ҳотамов, Р. Султонов ўртоқлардан, бундан хабарингиз борми,—деб сўраб кўринг. Улар буни албатта биладилар ва кўриб турибдилар. Аммо бунга ўрганиб, кўникиб қолганлар, қандай қилиб бундан яхшироқ ишлаш мумкинлигини хаёлларига ҳам келтирмайдилар. Яна ўша эскирган, қотиб қолган иш усули кўриниб турибди. Ўртоқлар, «чопарлар»ни кутманглар, ғафлат уйқусидан уйғонинглар, ҳаракат қилинглар, деб илтимос қиламиз.

Раҳбарнинг ялқовлиги ва бепарволиги жуда қимматга тушади. Масалан, «Ўзбекхлопкомаш» бирлашмаси 14 йилдан буён эскирган нусхадаги разборшчиклар ва 19 йилдан бери эскирган вентиляторларни ишлаб чиқармоқда. Яқинда у ердаги пахта тозалагичларнинг 100 проценти брак қилинди. Бу корхонанинг директори ўртоқ Турсунов шу йиғилишдан ўзининг партиявий масъулиятини, агар бундай масъулияти қолган бўлса, кучлироқ ҳис этиш керак экан, деган хулоса чиқариб олиши керак. КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Советининг «Маҳсулот сифатини тубдан яхшилаш тадбирлари тўғрисида» матбуотда эълон қилинган қарори айни мана шундай масъулиятга ва партиявийликка даъват этмоқда.

Шу йилнинг ўзидаёқ кўпгина корхоналар, аввало машинасозлик корхоналари маҳсулот сифатига идорадан ташқари контрол — давлат қабул органлари томонидан баҳо берилишига ўтади. Корхоналарнинг раҳбарлари, партия ташкилотлари бунга ҳар томонлама тайёргарлик кўришлари ва юқори органларнинг ёрдами билан яроқсиз маҳсулотни бир амаллаб ўтказиб оламиз, деган хом хаёлга берилмасликлари керак. Бракчиларга ҳеч қандай раҳм-шафқат қилинмайди. Бу масалада Марказий Комитет муросасиз позицияда туради. Ишлаб чиқариш тўхтаб қолмаслиги ёки маҳсулотнинг қисман чиқариб ташланиши ва шунга яраша оқибатлар келиб чиқмаслиги учун ҳозирнинг ўзидаёқ пухта ўйлаб тузилган ташкилий-техникавий планга мувофиқ янги шароитда ишлашга технологияни, ҳужжатларни, асосий, ёрдамчи ва синов асбоб-ускуналарини тайёрлаб қўйиш керак.

Инсон омилига алоҳида эътибор берилиши керак. Инженер-техник ходимнинг, ишчининг сифатсиз ишлаши оқибатлари нимага олиб боришини уларнинг ҳар бирига техникавий ва иқтисодий тилда аниқ-равшан тушунтириб бериш зарур. Вазифа шундан иборатки, эҳтимол, йиллар мобайнида қилинмаган ишни яқин ярим йил ичида қилиш керак. Бундан бошқа йўл йўқ, экономикани жадаллаштириш стратегияси ва уни ривожлантиришнинг объектив шарт-шароитлари шуни талаб қилади.

Марказий Комитет бўлимлари, область, шаҳар, район партия комитетлари олдида, Давлат стандарти Ўзбекистон республика бошқармаси олдида давлат қабул раҳбарлари лавозимига партиянинг маҳсулот сифатини тубдан ошириш тўғрисидаги кўрсатмасини амалда таъминлай оладиган, ҳалол, принципиал, юқори малакали мутахассисларни танлашдек масъулиятли вазифа турибди.

Мана шу ҳамма соҳаларда машинасозлик бизни жуда ташвишга солмоқда. КПСС Марказий Комитети бу тармоқ олдига алоҳида вазифалар қўймоқда, чунки техника тараққиётининг кўпгина ютуқ ва камчиликлари шу тармоққа бориб тақалади. Дарҳақиқат, ҳозир республика пахтакорлари қўлидаги пахта териш машиналарининг самарадорлиги унчалик юқори эмаслиги учун аввало «Главмашхлопководства» бирлашмаси, пахтачилик машиналари Давлат махсус конструкторлик бюроси, «Ташсельмаш» заводи, Ўрта Осиё қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва электрлаштириш илмий-тадқиқот институти айбдордир.

Коммунист П. М. Мирзаахмедов бошчилик қилаётган Давлат махсус конструкторлик бюросининг иши ҳақида алоҳида гапирмоқ керак. Бу ерда кўпдан бери новаторлик руҳи сезилмаяпти. Конструкторлик бюроси ишлаб чиққан ва ишлаб чиқаришга юборган машиналарнинг 60 процентдан кўпроғи ҳозирги замон даражасига мос келмайди. Аммо бу раҳбарнинг ҳар қандай янгиликка йўл бермаслик маҳорати ошиб-тошиб ётибди.

Яқинда юксак самарали пахта териш машинасини яратиш билан шуғулланадиган тармоқлараро фан-техника марказини ташкил этишга қарор берилди. Пухта ўйлаб кўрилиб, марказ составига СССР Трактор ва қишлоқ хўжалик машинасозлиги министрлигининг, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг, республика Давлат агросаноат комитетининг ташкилотлари киритилди. Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги Алексей Данилович Глушченко шу марказнинг раҳбари, пахта териш техникасининг бош конструктори ва «Главмашхлопководства» бирлашмаси бошлиғининг ўринбосари этиб тайинланди. Натижалар ҳақида ҳали гапиришга эрта, аммо бу — ишга прогрессив ёндашув бўлиб, бошқа республикаларда синаб кўрилган.

Марказни тузиш соҳасидаги ишда консерватизм ва қолоқликни бартараф этишга тўғри келганини айтиб ўтмоқ керак. Сафаров ва Мирзаахмедов сингари шахслар янгиликка ҳар томонлама қаршилик қилдилар, унга йўл бермасликка интилдилар. Яроқсиз иш услубининг ҳамма иллатлари: маҳаллийчилик ҳам, жиззакилик ҳам, худбинлик ҳам намоён бўлди. Баъзан бизда ишлар юришмаётганлигининг сабаби мана шу эмасмикан? Мана, 4 йилдирки экскаватор заводида янги экскаваторни ишлаб чиқаришга тайёргарлик кўрилмоқда, аммо бу экскаватор ўз даражаси жиҳатидан жаҳон стандартларидан анча паст экани ҳозироқ кўриниб турибди.

Биз 100 от кучига эга бўлган двигателлар ишлаб чиқарувчи янги мотор заводига катта умидлар билан қараяпмиз. Бироқ, унинг биринчи навбати ишга туширилган бўлса ҳам, ҳақиқатда моторлар чиқарилмаётганлигини, комплектлаш деталлари Минскдан ташиб келтирилаётганини афсусланиб тан олишга тўғри келади. Завод директори ўртоқ Бўриев янги ишга эскича ёндаша бошлади, оқибатда ҳозир ҳеч қандай натижа кўринмаяпти. 80-100-120-150 от кучига эга бўлган тракторларнинг мослашувчан технологиясини яратиш соҳасида Тошкент трактор заводида ҳам тузукроқ натижага эришилмаяпти.

Бу мисоллар шундан далолат берадики, биз машинасозлик комплексини тубдан қайта қуриш учун қўшимча чора-тадбирларни кўришимиз зарур. Машинасозлик олдида турган проблемаларни ҳал этишга янгича ёндашиш лозим. Аввало, олдинги марраларга чиқиб олиш қобилияти йўқ, деган ва кўпгина кишиларнинг онгига ўрнашиб қолган фикрга барҳам бериш лозим. Бирлашмалар, корхоналар, идоралар, конструкторлик бюролари, институтлар, илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаларининг раҳбарлари бутун куч-ғайратларини дунёда эришилган ютуқларни мунтазам равишда илмий таҳлил этишга қаратишлари, асосий тенденцияларни аниқлашлари ва ўз олдиларига конкрет вазифалар қўйишлари керак.

Биз Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги фан-техника тараққиётига кўмаклашувчи кенгашга катта умидлар боғлаяпмиз. Бу кенгашнинг бош вазифаси вужудга келтирилган ишлаб чиқариш — техника потенциалидан янада тўла-тўкис фойдаланиш, хом ашё ва материалларни тежаб-тергаб сарфлаш йўлидаги танг жойларни тугатишдан иборат.

Тежамкорлик проблемаси ҳақида алоҳида гапирмоқ керак. Ишлаб чиқариш миқёслари ўсган сайин бу проблеманинг аҳамияти ҳам ошмоқда. Рақамларга назар ташланг, ўртоқлар. Республика халқ хўжалиги йилига 1,7 миллион тонна металл прокати, 5 миллион тоннадан кўпроқ цемент, ғўла ҳисобида 3,1 миллион куб метр ёғоч-тахта, 1,6 миллион тонна бензин ишлатади. Мана шундай жуда кўп миқдордаги материалларни республикага ташиб келтириш ва ҳар бир истеъмолчига етказиб бериш керак.

Металл прокатининг бир процентинигина тежаш «Узбексельмаш» ишлаб чиқариш бирлашмасининг йиллик истеъмолига тенг келади, мана шунча металл прокатидан қўшимча равишда 8 мингта сеялка, 4 мингта кўсак чувиш машинаси ишлаб чиқариш мумкин. Ҳолбуки, машинасозларнинг ўзлари ишлатилаётган металлнинг қарийб 20 процентини қириндига, чиқиндига чиқариб юборадилар, шу тариқа 80 минг тоннага яқин металл исроф бўлади. Цемент, ёғоч материаллар, электр энергия, ёқилғи, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари хусусида ҳам шундай мисолларни келтириш мумкин. Шу сабабли материал ишлатилишини камайтириш ва ресурсларни тежаш жуда ўткир ва актуал проблемадир. Бу проблема билан кун сайин ва асосли равишда шуғулланиш керак.

Шу муносабат билан илмий муассасалар ва илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаларининг иши самарадорлиги масалалари алоҳида ўткирлик касб этади. Улар фан-техника тараққиётининг етакчи соҳаларига ва аввало машинасозликка, электроника ва автоматикага мутлақо етарли эътибор бермаётганликларини тан олмоқ керак. Кўпчилик олимларимиз тарихни кавлаштиришга, шарқшуносликка берилиб кетганлар, осори атиқаларни завқ билан тадқиқ қилмоқдалар. Ҳозирги замон фан-техника тараққиёти проблемаларига, аввало машинасозлик ва материалшунослик масалаларига келганда, 32 минг илмий ходимдан бир мингдан сал кўпроғигина шуғулланмоқда, бу — жами илмий ходимларнинг 4 процентига тўғри келади.

Республика Фанлар академиясининг «Кибернетика» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси раҳбарлари ўтакетган масъулиятсизлик ва фан соҳасида инсофсизлик қилмоқдалар. Ўн биринчи беш йиллик мобайнида бу ерда ишлаб турган 2700 ходим ҳисобига атиги 60 та авторлик гувоҳномаси олинди, бу ишларнинг бор-йўғи иккитаси ишлаб чиқаришга жорий этилди. Аммо илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси ташкил этилганидан буён унинг ходимларидан 628 киши кандидатлик диссертациясини ёқлади, шу диссертацияларнинг 200 тадан кўпроғи ўтган беш йилликда ёқланди. Ишни бежаб кўрсатиш учун иқтисодий самарадорликка 21 миллион сўм қўшиб ёзилди, қилинган ҳар сўм чиқимнинг самараси ҳисоботлардаги 4 сўм ўрнига ҳақиқатда 66 тийинни ташкил қилди.

Бирлашма автомат системалари яратишнинг замонавий технологиясини ўзлаштира олмагач, соддалаштирилган ва эскирган лойиҳаларни ўтказиш йўлига ўтди. Масалан, 51 минг сўм иқтисодий наф билан жорий этилди, деб расмийлаштирилган юк автотранспорти соҳасидаги ҳисоб-китоблар (тема раҳбари фан доктори ўртоқ Т. А. Қодиров) Ўзбекистон ССР Госплани томонидан мутлақо номукаммал деб рад этилди. Пахта тозалаш соҳасида автомат бошқарув системасини яратиш йўлидаги уринишлар (тема раҳбари фан доктори ўртоқ З. М. Солиҳов) натижасиз тугади.

Ҳозир бош директор ўртоқ В. Қ. Қобуловдан ва партком секретари ўртоқ У. Қудратовдан, хўш сизлар фан-техника тараққиётининг энг муҳим йўналишини текин даромад манбаига айлантириб юбориш даражасига қандай қилиб бориб етдинглар, деб сўраш ўринлидир. Фанлар академиямизнинг президенти ўртоқ П. Қ. Ҳабибуллаев ишни қайтадан қуриши керак. Очиғини айтганда, биз унинг фақат бир бўлинмасига синчиклаб назар ташладик, унга барча бўлинмаларда қатъий партиявий, давлат интизоми ўрнатишни, илмий тадқиқотларнинг самарадорлиги учун талабчанлик ва жавобгарликни оширишни маслаҳат берамиз. Биз чинакам илм-фанни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаймиз, аммо уни текин даромад манбаига айлантиришга уринган кишиларга йўлни қаттиқ беркитиб қўямиз.

Интенсивлаш проблемалари ҳақида гапирганда, бу масалаларда кўп нарса инфраструктурани — транспорт ва алоқанинг пухта ишлашига боғлиқ эканини уқтирмоқ керак. Ўтмишда биз бу соҳадаги қолоқлик ишлаб чиқаришнинг ривожига жиддий тўсиқ бўлганини, социал-маиший соҳада чигалликлар келтириб чиқарганини неча марта айтган эдик. Беш йиллик планида бу соҳадаги ишларнинг катта программаси белгиланди.

Ўрта Осиё темир йўлининг партия ташкилотлари ва раҳбарлари Белоруссия темирйўлчиларининг тажрибасини актив жорий этиб, тўғри иш тутмоқдалар. Натижада шу йилнинг ўзидаёқ 9 минг киши бошқа ишлар учун бўшатиб олинди, иш ҳақи фондидан 5 миллион сўм тежалди. Айни вақтда асосий ишлаб чиқариш кўрсаткичлари яхшиланди. Меҳнат унумдорлиги 11,5 процент ошди.

Аммо бир қанча ташкилотларда резервлардан яхши фойдаланилмаяпти. Автомобиль транспорти министрлигида йил бошидан буён 12 миллион тонна юк кам ташилди, автомобилларнинг юксиз қатнаши кўпайди, ҳаракат составининг унумдорлиги пасайди, пассажир ташишни уюштиришда жиддий узилишлар сезилмоқда. Гражданавиацияси Ўзбекистон бошқармасида учиш хавфсизлиги қоидаларини таъминлашдаги камчиликлар сусткашлик билан тугатилаётганини ўртоқ Б. Т. Турикка яна эслатиб ўтишга тўғри келади. Чамаси, хизмат ходимлари яқин ўтмишдаги воқеалардан тегишли сабоқлар чиқариб олмаганлар, бу ерда самолётларга юк ортиш қоидалари бузилмоқда, самолётларнинг ҳаракати устидан диспетчерлик назорати пасайтириб юборилган. Алоқа ишларини ташкил этиш соҳасида бўлганидек, бу ердаги аҳволни ҳам қатъиян яхшилаш керак.

Социал-иқтисодий тараққиётни жадаллаштиришда капитал қурилиш муҳим роль ўйнайди. Ишлаб чиқаришдаги ишлар ҳам, уй-жой ва маданий-маиший шароитларнинг яхшиланиши ҳам кўп жиҳатдан шу тармоқдаги ишларнинг ҳолатига боғлиқ.

Ўн иккинчи беш йилликда, юқорида айтилганидек, қурилишга аввалги беш йилдагидан кўра анча кўп капитал маблағ сарфланади. Шу жуда катта маблағдан самарали фойдаланиш ва уни ўзлаштириш учун бизнинг масъулиятимиз ҳам шунга мувофиқ равишда ортади. Бироқ капитал қурилишдаги ишларнинг аҳволи ҳали ҳам ҳаддан ташқари тиғиз бўлиб турибди. КПСС Марказий Комитетининг 1986 йил июнь Пленумида бу тармоқнинг ишига берилган баҳо бизнинг республикамиз учун айниқса характерлидир.

Илгари бўлганидек, ҳозир ҳам капитал маблағларни планлаштириш, тақсимлаш ва уларни сарфлашдаги назоратда қаттиқ давлат тартиби ўрнатилмаган. Шу йилнинг ўзидаёқ қурилиш-монтаж ишлари плани беш марта қайта кўриб чиқилганлиги ва натижада дастлабкисига нисбатан 115 миллион сўм ёки 3 процент оширилганлигини айтиш кифоя. Бунда гап планнинг ўзгартирилаётганидагина эмас (бу табиий жараёндир) балки бу иш устидан зарур назорат йўқлигидадир, натижада қурилиш министрликлари ва идоралари ўртасида иш тақсимлаш меъёри бузилмоқда, ресурслар билан манёвр қилиш имконияти йўқ. Бу ишни Госплан раиси ўртоқ И. А. Каримов, республика Госстройи раиси ўртоқ Ш. У. Ҳайдарова, қурилиш министрликлари ва идораларининг раҳбарлари кузатиб туришлари керак. Қурилиш банки бошқарувчиси ўртоқ Т. С. Азимов шахсан ўзи планлаштиришга етарли эътибор бермаётганлиги, назоратнинг сустлиги оқибатида жиддий муваффақиятсизликлар рўй бермоқда.

Хуллас, республика қурилиш цехининг иши бугун бизни бутунлай қаноатлантирмайди. Агар коммунистчасига айтадиган бўлсак, биз бош қурилиш бўлинмаларининг раҳбарлари бўлган А. Г. Мананников, К. П. Дудин, Б. С. Ҳамидов ўртоқлардан ҳамон самарали иш кутиб турибмиз. Лекин ҳанузгача бу самарани олаётганимиз йўқ. Ҳад-худудсиз тушунтиришлар ва турли-туман баҳоналар ҳозирча биринчи планда турибди.

Шу аснода биз капитал маблағларни кўпдан-кўп қурилишларга сочиб юборишдек яроқсиз практикага ҳанузгача барҳам бера олмадик. 1986 йилда ўтган йилдан ўтган 1100 объект қурилиши тўхтатиб қўйилди, 171 миллион сўм чала қурилишларга илашиб қолди. Ҳамма айбдорларни санаб ўтадиган бўлсак, бир соат ҳам кифоя қилмас эди. Министрлар Совети Раисининг ўринбосари ўртоқ Қ. Ҳ. Маҳамадалиев ишга чинакамига киришадиган фурсат етди, деб ўйлаймиз. Марказий Комитетнинг қурилаётган объектлар ревизияси ўтказиш ва муддатида битказилмайдиган қурилишларни тўхтатиб қўйиш тўғрисидаги топшириғи нега ҳозиргача бажарилмади? Ахир худди шу сабабга кўра шу кунгача ҳам 1987 йил ва шундан кейинги йиллар қурилишларининг аниқ программаси, шунингдек хўжалик усулида бажариладиган пудрат ишлари программаси белгиланмади. 1986—1990 йилларда Ўзбекистон ССР қурилишларида пудрат ташкилотларининг қувватларини ривожлантириш ва меҳнат унумдорлигини ошириш комплекс программаси ҳам ҳанузгача ишлаб чиқилмаган. Шу боисдан ҳам бизда қурилиш конвейери йўқ, ҳамма камчиликлар шунинг оқибатида рўй бермоқда.

Лойиҳа-смета ишини такомиллаштириш масалалари ҳам ўртоқ Маҳамадалиев зиммасидадир. Амалга оширилаётган лойиҳаларнинг 30 проценти эскириб, замонавий талабларга жавоб бермай қолган экан, қурилиш ташкилотлари нормал ишлаши мумкинми? Бу ишда ҳам шошилинч экспертиза талаб этилади. Кўриниб турибдики, бу ишда ҳам айрим раҳбарларга энг паст партиявий баҳо қўйишга тўғри келмоқда.

Уй-жой ва маданий-маиший қурилиш проблемаси хусусида алоҳида тўхтаб ўтиш лозим. 2000 йилгача ҳар бир оилани алоҳида квартира ёки уй билан таъминлаш тўғрисида XXVII съездда қўйилган вазифани ҳал этмоқ учун биз уч беш йилликда 220 миллион квадрат метр, бундан аввалги ўн беш йилдагига нисбатан икки ярим баравар кўп уй-жой қуришимиз керак.

Кўпгина республика органлари, областлар, шаҳарлар ва районларнинг раҳбарларида, афсуски, ҳанузгача тайёрга айёрлик кайфиятлари кучли, улар бу масалалар хусусида давлат капитал маблағлари ва марказий фондларга кўз тикишдан бўлак силжиш бўлишини хаёлларига ҳам келтираётганлари йўқ. Бирорта областда йил бошидан бери уй-жой кооперацияси планлари бажарилмади. Ўртоқ Н. Нарзуллаев раҳбарлигидаги Бухоро область ижроия комитети уй-жой кооператив қурилишини умуман тўхтатиб қўйишни таклиф этмоқда. Биз область партия комитетидан (ўртоқ И. Ж. Жабборов) бу масалани дарҳол кўриб чиқишни сўраймиз. Якка тартибда уй-жой қуриш эса Андижон ва Навоий областларида белгилаб қўйилганидан 2—3 процент атрофида, Жиззах ва Сирдарё областларида эса 10—20 проценти атрофида олиб борилмоқда. Бунга изоҳнинг ҳожати бўлмаса керак. Н. Нарзуллаев, Ж. Ҳасанов, И. К. Бўриев, А. Ҳабибуллаев, И. Қўчқоров ўртоқларни улар бу соҳа учун шахсан партиявий жавобгар эканликлари тўғрисида огоҳлантириб қўйиш қолди, холос. Марказий Комитет ишнинг бу тахлитда қўйилиши билан муроса қила олмайди, у сўнгги чораларни ҳам кўриши мумкин.

Советлар бу участкани қаттиқ назорат остига олишлари лозим, улар аҳолининг ҳаётий эҳтиёжларини қондириш учун биринчи навбатда жавобгардирлар. Бунинг учун Советларнинг ҳуқуқлари ва имкониятлари етарли.

Ўртоқлар! Беш йиллик планда республика агросаноат секторини жадал ривожлантириш кўзда тутилган. Юксак суръатлар, аввало Озиқ-овқат программаси тақозоси билан, аҳолининг озиқ-овқат маҳсулотларига, саноатнинг эса хом ашёга бўлган талабини тобора тўлароқ қондириш зарурати тақозоси билан белгиланган. Тармоққа капитал маблағ сарфлаш кўпаяди, унинг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш тадбирлари кўрилади. Маҳсулотни қайта ишлаш, сақлаш ва реализация қилиш корхоналарининг равнақига кўпроқ аҳамият берилади.

Қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини жадал юксалтиришни таъминламоқ учун ҳамма белгиланган ишларни тўла-тўкис бажариш билан бир қаторда қўшимча резервларни ҳам қидириб топиш керак. Шу боисдан ҳам партиямизнинг XXVII съезди бўлиб ўтган бу йил — ўн иккинчи беш йилликнинг тўнғич йили алоҳида аҳамиятга эгадир. Биз ҳаммамиз сиёсий ва амалий етуклик учун жиддий имтиҳон топширмоқдамиз ва бу имтиҳонни ҳеч қандай имтиёзсиз ва ўтмишга имо-ишорасиз топширишимиз керак. Рўй-рост айтишимиз керакки, қишлоқ хўжалигида илгари йўл қўйилган бузилишлар ва фирибгарликларни назарда тутиб, КПСС Марказий Комитети мана икки йилдан бери бизга нисбатан сабр-бардош қилиб келяпти. Лекин сабрнинг ҳам чеки бўлади. Эндиликда биз партия ва ҳукуматимизнинг ғамхўрлигига, республика агросаноат комплексига сарфланаётган катта-катта давлат маблағларига амалий иш билан жавоб беришимиз керак.

Гап аввало республика экономикасининг асосий тармоғи бўлган пахтачилик тўғрисида, мамлакат халқ хўжалиги комплексига Ўзбекистоннинг асосий ҳиссаси ҳақида бормоқда. Пахтанинг ўртача йиллик ялпи ҳосилини оширишимиз, тола ишлаб чиқариш ва етказиб беришни 1 миллион 830 минг тоннага етказишимиз керак. Бу пахта ҳосилдорлигини яна ҳам оширишни, пировард маҳсулотнинг сони ва сифатига қараб тайёрлаш системаси ва хом ашёга ҳақ тўлашни такомиллаштиришни талаб қилади.

1990 йил кўрсаткичларига эришмоқ учун республикадаги ўртача ҳосилдорликни гектар бошига 29 центнергача етказиш ёки пахта ҳосилдорлигини 1985 йилдагига нисбатан икки центнер оширишимиз керак. Бу реал вазифадир. Бунга ҳамма областлар ва районларнинг, барча хўжаликларнинг қурби етади.

Пахтачилик комплексида кейинги йилларда ижобий тенденциялар рўй берди. Хом ашё ялпи ҳосили камайганига қарамай, тола ишлаб чиқариш кўпаймоқда. 1985 йил пахтасидан 1 миллион 680 минг тонна ёки ўтган мавсумдагига қараганда 100 минг тонна кўп тола олинди. Аммо пахта заводларининг омборларида тип ва нави бўйича мос тушмаган ва реализация қилинмаган 30 минг тоннадан кўпроқ тола йиғилиб қолганлигини нормал ҳол деб бўлмайди.

Бу ўринда Г. С. Зайцев номидаги Бутуниттифоқ ғўза селекцияси ва уруғчилиги илмий-тадқиқот институти директори Мираҳмедов, «Союзхлопок» Бутуниттифоқ илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг директори Имомалиев, ўсимликлар экспериментал биологияси институти директори Абдуллаев, ВАСХНИЛ Ўрта Осиё бўлими раиси Акмалхонов ўртоқлар шаънига жиддий танбеҳ айтишга тўғри келади. Улар неча ўн йиллардан бери гўё жўшқин фаолият кўрсатиб келаётгандек бўлсалар-да пахтанинг зарур бўлган навлари илгари ҳам бўлмаган эди, ҳозир ҳам йўқ. Бу илмий жиҳатдан самарасиз ишнинг кимга ҳожати бор? Марказий Комитет секретари ўртоқ В. А. Антоновга шахсан бу масалани синчиклаб ўрганиб, зарур хулосалар чиқариб аниқлик киритишни топшириш ўринли бўлади, деб ўйлаймиз.

Пахта тозалаш саноати тармоғидаги вазифа тайёрлов шохобчаларини ишлаб чиқариш жойларига яқинлаштиришдан иборатдир. Одатда, ҳар бир хўжалик қуритиш-тозалаш ускунаси бўлган ўз тайёрлов пунктига эга бўлиши лозим. 1400 хўжаликдан фақат 170 таси қошидагина ана шундай пунктлар бор. Аммо шунга қарамай, ўн иккинчи беш йилликда бор-йўғи 15 та пункт қурилиши мўлжалланмоқда. Афтидан, планларни қайта кўриб чиқиш зарурати борга ўхшайди. Айни вақтда пахта сақланадиган майдончалар қурилишини жадаллаштириш, навни ва тола чиқишини аниқлаш йўллари ва методларини қидириб топиш борасидаги ишни активлаштириш, хом ашёни қабул қилиб олиш, асраш ва қайта ишлаш технологиясини такомиллаштириш юзасидан илмий ечимларни жорий этишни жадаллаштириш керак.

Ана шу муаммоларни бугун, ҳозироқ ҳал қилиш керак. Барча ташкилий, сиёсий ва хўжалик ишини бош вазифага, янги беш йилликнинг тўнғич йилида пахтадан мўл ҳосил етиштиришга қаратиш лозим. Масала кўндаланг турибди: биз бу ишни уддалай оламизми ёки йўқми, гап ана шу ҳақда бормоқда. Сувнинг ниҳоятда тақчиллиги, ҳарорат етишмай ҳаво беқарор бўлиб турганлиги қўшимча қийинчиликларни келтириб чиқармоқда, лекин бу биз учун имтиҳондир. Агар биз бу имтиҳондан ўта олмасак, бу аввало бизнинг ночорлигимизга қўйилган баҳо бўлади.

Ҳозир майдонларнинг 30 процентида ғўза ривожи ўтган йилдагига нисбатан тахминан 15 кунгача орқада қолмоқда. Кўпгина пайкалларда ғўза ола чиққан, унинг ривожида анча нотекисликлар бор.

Далаларга тўғри, ривожига қараб ишлов бериб, агротехника тадбирларини ўз вақтида ва сифатли ўтказиб қолоқликка барҳам бериш лозим. Минерал ва органик ўғитлардан, ҳар бир литр сувдан оқилона фойдаланиш, ғўзанинг зараркунандалари ва касалликларига қарши самарали кураш учун хўжалик раҳбарлари ва мутахассисларнинг жавобгарлигини ошириш керак.

Биз резерв ва имкониятлардан омилкорлик билан фойдаланаётган, меҳнатни тўғри ташкил этаётган, мўл ҳосил олаётган колхоз ва совхозларни кўплаб мисол келтиришимиз мумкин. Маҳаллий ўғитлардан кенг фойдаланиш ҳисобига ҳосилдорликни ошириш соҳасида кўп ишлаётган Тошкент ва Хоразм пахтакорларининг тажрибаси қўллаб-қувватлашга лойиқдир.

Аммо бир қанча ерларда агротехника қўпол тарзда бузилмоқда, деҳқончилик маданияти паст. Бу йилги сув тақчиллиги шароитларида умуман республика бўйича ва айниқса Қорақалпоғистон АССР, Бухоро, Қашқадарё ва Навоий областларида сувдан фойдаланиш коэффициенти ниҳоятда паст. Бухоро областида 14 минг ўрнига фақат 7 минг сувчи ишламоқда. Навоий областида эса 7 минг ўрнига 3 минг, Жиззах областида 11 минг ўрнига 7 минг сувчи ишламоқда. Оқибатда далалар қўллатиб суғорилмоқда, айрим жойларда эса сув зовурларга оқизилмоқда.

КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленумида дала ва фермаларнинг маҳсулдорлиги юқори бўлиши учун интенсив технология кенг қўлланилиши лозимлиги яна бир карра уқтириб ўтилди. Республика Давлат агросаноат комитети буйруқ чиқариб, янги технологиялар бўйича қишлоқ хўжалик экинлари етиштириладиган майдонларни аниқлаб берди, базавий хўжаликларни белгилади. Лекин гап-сўз ва қоғозбозликдан нарига ўтилаётгани йўқ. Пахтачиликда бу метод умуман қўлланилмаяпти. Интенсив технология бўйича фақат 4 ярим минг гектар ерда сабзавот ва 400 гектар ерда картошка етиштирилмоқда. Чорвачиликдаги аҳвол бундан ҳам ёмон. Фарғона областида сут етиштиришнинг поток цехи технологиясига фақат бир хўжалик ўтказилган, Навоий областида эса бундай технология умуман жорий этилмаган. Наҳотки бизда бу ишни назорат қиладиган одамлар бўлмаса? Бугун ана шу саволни ўртоқ И. Ҳ. Жўрабековга ҳам, Марказий Комитет секретари ўртоқ В. А. Антоновга ҳам бериш жоиз бўлур эди.

(Охири учинчи бетда).

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ 1986 ЙИЛ ИЮНЬ ПЛЕНУМИНИНГ ЯКУНЛАРИ ВА УНИНГ ҚАРОРЛАРИНИ БАЖАРИШ ЮЗАСИДАН РЕСПУБЛИКА ПАРТИЯ ТАШКИЛОТИНИНГ ВАЗИФАЛАРИ

(Охири. Боши биринчи ва иккинчи бетларда).

Яна бир бошқа масала ҳам бор. Нега биз ҳанузгача суғориладиган ерларнинг самараси пастлигига, техникадан, минерал ўғитлардан, ишлаб чиқариш қувватларидан ёмон фойдаланилаётганлигига тоқат қилиб келмоқдамиз? Фарғона ва Наманган областларида фондлар самараси Хоразм ва Самарқанд областларидагига нисбатан 25—30 процент пастлигини нима билан изоҳлаш мумкин? Ёки Қашқадарё ва Сирдарё областларида бир килограмм минерал ўғит ҳосилга қўшадиган ҳисса Андижон ва Сурхондарё областларидагига нисбатан нега кам, деб сўраш ўринли-ку, ахир.

Маблағлар ва моддий-техника ресурслари тақсимотидаги тенгчиликни қайта кўриб чиқишга тўғри келади, деб биз ана шу область раҳбарларини огоҳлантириб қўйишимиз лозим. Маблағлар аввало улардан яхшироқ фойдаланилаётган ва катта самара бераётган ерларга йўналтирилади.

Озиқ-овқат программасини амалга оширишда сиёсий ва хўжалик жиҳатдан етукликка бугун аввало чорвачиликдаги ва унинг хал қилувчи бўғини бўлган озуқа етиштиришдаги конкрет ишларга қараб баҳо берилади.

Бугун Сурхондарё, Қашқадарё, Самарқанд областлари ва Қорақалпоғистон АССР раҳбарлари фаолиятига хос бўлган қусур хўжасизлик ва исрофгарчиликдир. Бу ерларда чорва сони камайди, ҳар юз бош сигирдан олинадиган бузоқлар озайди. Фермаларда тартиб ўрнатиш учун олиб борилаётган иш нихоятда қониқарсиздир. Кўпгина чорвачилик фермаларини реконструкция қилиш талаб этилади, сунъий қочириш, санитария жиҳатдан ишлов бериш пунктлари, озуқа цехлари ва ошхоналари етишмайди, асосий сермеҳнат ишлар механизациялаштирилмаган, ходимлар учун энг зарур шароитлар яратилмаган. Ишлар тоқат қилиб бўлмайдиган даражада суст бормоқда, чорва қишловига тайёргарлик юзасидан белгиланган тадбирлар бажарилмаяпти.

Беш йиллик планда ҳам, ҳозирги ишларда ҳам тармоқнинг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш проблемаларига янгича ёндашиш лозим. Металл ва бетондан тикланган қимматга тушаётган йирик комплексларга умид боғлаш ўзини оқламади. Фақат ўн биринчи беш йиллик мобайнидагина чорвачилик объектлари қурилишига (шу жумладан паррандачиликка) 772 миллион сўм сарфланди, аммо зарур самарага эришилгани йўқ. Капитал маблағлардан фойдаланишнинг ана шундай практикасига барҳам бериш пайти келди. Республикамизнинг иқлим шароитлари чорвачилик биноларини енгил махаллий материаллардан қуриш имкониятини беради. Бу қурилишга кетадиган маблағларни тежаб қолиш, уларнинг бир қисмини фермаларни техника билан жиҳозлаш, чорвадорлар учун зарур шароитлар яратишга сарфлаш имкониятини беради.

Тармоқ ривожидаги кўпгина камчиликлар чорва туёғини кўпайтириш соҳасидаги ишларнинг ёмонлиги, наслчилик ишининг савияси пастлиги оқибатидир. Хўжаликларимиз асосан бошқа республикалардан зотдор бузоқ олиб келишга кўз тикиб, ўз имкониятлари эвазига махсулдорлиги юқори бўлган чорва молларини кўпайтиришга эътибор бермаяптилар.

Ўн биринчи беш йилликда республикага 274 миллион сўм сарфлаб 230 минг бошдан кўпроқ зотли бузоқлар олиб келинди, ўзимиздаги сигирлардан 996 минг бош бузоқ олинди. Аммо урғочи қорамол нормадан ташқари гўштга топширилиши оқибатида беш йиллик мобайнида сигирлар фақат 15,6 минг бош кўпайди. Хўш уларнинг қолгани қаерга кетди? Бунга чинакам партиявий баҳо ҳали берилгани йўқ, бу аввало Марказий Комитетнинг камчилигидир, биз яқин орада буни тузатишимиз керак. Партиявий диққат-эътиборга муносиб бўлган бир мисол бор. Жиззах областига сўнгги беш йил мобайнида 26 минг бош зотли бузоқ келтирилди, 46 минг бош ўз бузоқлари олинди, сигирлар эса 1981 йилга нисбатан кўпайиш ўрнига аксинча 1,2 минг бош камайиб кетди. Шу давр ичида 2426 сигир сўйилди, 8174 таси гўштга топширилди. 600 бошдан кўпроғи эса нобуд бўлди. Халқ бойлигига шу қадар хўжасизларча муносабат билан, ўртоқ Умаров, сиз ўзингиз шуғулланинг, ёки акс ҳолда Марказий Комитет Бюроси шуғулланишга мажбур бўлади.

Озуқа масаласига алоҳида тўхтаб ўтиш лозим. Кўпгина областларнинг раҳбарлари ҳали ҳам омилкорлик билан иш тутмаяптилар, ички резервларга диққат-эътибор қилмаяптилар. Яқинда КПСС Марказий Комитети республикада озуқа тайёрлаш қониқарсиз ташкил этилганлиги ҳақидаги масалани махсус муҳокама қилди. Жумладан, Жиззах, Навоий областлари ва Қорақалпоғистон АССРда суғориладиган ҳар гектар ердан фақат 25—35 центнердан озуқа бирлиги олинаётганлигига эътибор қаратилди. Силос учун экиладиган маккажўхори ҳосилдорлиги Сурхондарё областида қарийб икки баравар камайди. Республикада пресслаш методи билан озуқанинг 30 процентдан сал кўпроғи тайёрланмоқда. Силос бўйича омборларга бўлган эҳтиёжнинг фақат ярмиси, ем-хашак бўйича 14 проценти, илдиз мевали экинлар ҳосили бўйича 1 проценти қондирилган холос. Кўпчилик хўжаликларда беда ўрими ҳеч бир асоссиз чўзилиб кетмоқда, бедазорларни суғориш ва озиқлантириш ўз вақтида ўтказилмайди, оқибатда Қорақалпоғистон АССР, Жиззах областида беда биринчи ўрими ҳосилдорлиги нари борса 20—22 центнер бўлди. Озуқа экинларини такрор экишга етарли эътибор берилмайди, эртанги сабзавот, дон, бошоқли экинлар ҳосили йиғиштириб олинган кўп майдонлар силос учун маккажўхори экиш мақсадида фойдаланилмайди.

Хуллас ўртоқлар, биз фермалар, озуқалар ва яйловлар ҳақида кўп гапирамиз, қарорлар қабул қиламиз, бунинг учун эса ҳеч ким чинакамига жавобгар эмас. Бу ўринда ўз-ўзини танқид руҳида шуни тан олиш керакки, Марказий Комитет, унинг Бюроси ва секретариатининг ноталабчан услуби ҳам кўзга чалинмоқда. Биз бугун рўй-рост гаплашмоқдамиз ва шартта очиқ-ойдин айтишимиз керакки, бу камчиликлар бизга фазилат бахш этмайди. Биз яқин орада ана шу ҳамма бемаънигарчиликларни бартараф этишга киришиб, ишни кадрлардан бошлаймиз. Ўзингиз бир мулоҳаза қилиб кўринг, ўртоқлар, бош зоотехник ва бош ветеринария врачлари лавозимларида бизда махсус маълумоти бўлмаган жуда кўп одамлар ишламоқдалар. Ферма мудирларининг 40 проценти практиклардир. Ферма раҳбарлари орасида бу соҳага тасодифан келиб қолган чорвачилик масалаларини билмайдиган кишилар кўп. Шу боисдан ҳам мушкулликлар содир бўлмоқда.

Биз биргаликда куч-ғайрат сарфлаб тайёрга айёрлик кайфиятларига қатъиян барҳам беришимиз, план топшириқларини пасайтиришга эришиш йўлидаги ҳар қандай уринишларнинг, қўшимча тарзда озуқа ажратиш ҳақидаги турли-туман илтимосларнинг пайини қирқишимиз керак. Давлат ихтиёрида бундай имкониятларнинг ўзи йўқ. Ўзимиз учун ўзимиз яхшироқ ишлашимиз керак.

Аҳолини мева-сабзавот маҳсулотлари билан таъминлаш масаласи ҳамон ўткир бўлиб турибди. Республика 4,7 миллион тонна мева ва сабзавот етиштириб, 3,2 миллион тоннасини давлатга топширмоқда. Колхоз ва совхозларга планда белгиланган картошка ва мева-сабзавот ҳажмининг 30 процентигача бўлган қисмини бозорларда сотишга рухсат берилганига қарамай бу ишда силжиш бўлгани йўқ.

Область партия комитетлари ва область ижроия комитетлари меҳнаткашларнинг эҳтиёжларига лоқайд қараш ҳолларига йўл қўймоқдалар. Масалан, Сурхондарё областида 80 минг тоннадан кўпроқ сабзавот тайёрланди. Термиз шаҳридаги бозорда эса 1 июнгача бор-йўғи 15 тонна ана шундай маҳсулот сотилди. Бошқа областларда ҳам аҳвол ана шундай. СССР Марказий статистика бошқармасининг маълумотларига қараганда, оқибатда 25 май куни Тошкентда карам нархи Белгород шаҳридагига қараганда икки баравар қиммат, лавлаги нархи эса Омск ва Томск шаҳарларидагига қараганда бир ярим баравар қиммат бўлди. Нукус шаҳри бозорларида эса сабзи Тобольск ва Новокузнецк шаҳарларидаги нарх билан сотилди.

Бундай аҳволнинг сабабларидан бири шундаки, хом ашёдан хўжасизларча фойдаланилмоқда, маҳсулот кўплаб нес-нобуд қилинмоқда, савдо ёмон ташкил этилган, омборлар йўқ. Консерва саноати болалар учун компотлар, қиёмлар, мева-сабзавот консерваларини жуда кам тайёрламоқда, планлар бажарилмаяпти. Аҳоли жон бошига йилига бор-йўғи 300 грамм қиём ва мураббо тайёрланмоқда. Тоғолча, олча, гилос, олхўри, нок, тут мевалардан шарбатлар тайёрлаш эҳтиёжни қондирмаяпти, қиймаланган бақлажон ва кабачки ишлаб чиқариш ташкил этилмаган.

Масалан, 1985 йилга нисбатан қуруқ мева ишлаб чиқариш ҳажмини фақат 3 минг тонна кўпайтириш мўлжалланганини нима билан изоҳлаш мумкин, ахир, Вино ишлаб чиқариш камайиши муносабати билан узумни қуритиш ҳисобигагина майиз етиштиришни бир неча баробар кўпайтириш мумкин-ку?

Боғлар, полизлар, узумзорлар маҳсулотларининг кўп қисми йиғим-терим пайтидаги камчиликлар, асраш ва қайта ишлаш чоғидаги нобудгарчилик оқибатида исроф бўлмоқда, айни вақтда республикага Белоруссия, Украина, Болтиқбўйи республикалари, Арманистон ва Озарбайжондан мева-сабзавот маҳсулотлари, Болгариядан эса олча шарбати ташиб келтирилмоқда. 1985 йилнинг ўзидагина республика кооператорлари бошқа регионлардан 3,5 миллион шартли банка компот, мураббо, маринадланган бодринг, томат ва бошқа мева-сабзавот консерваларидан 650 минг сўмликдан ортиқ ташиб келтирдилар. Истак бўлса, ана шу маҳсулотларнинг ҳаммасини маҳаллий хом ашёдан Ўзбекбирлашув раҳбари ўртоқ А. Маҳмудов ўз корхоналарида тайёрлаши мумкин эди. Бироқ афтидан, таъсир кўрсатишнинг алоҳида чораларини қўлланиш зарурга ўхшайди. Шу йилнинг 5 ойи мобайнида Давлат агросаноат комитети корхоналари савдога 22 миллион шартли банка консерваланган мева-сабзавотларни, шу жумладан 3 миллион шартли банка мева шарбатларини кам етказиб бердилар. Бу ўринда Министрлар Совети шаънига яна бир таъна гап айтиш ўринлидир, кўп йиллар мобайнида у қайта ишлаш саноати равнақига диққат-эътибор бермай келмоқда. Бугунги таъна Министрлар Совети шаънига айтилган сўнгги эслатиш бўлади, деб умид қиламиз.

Боғдорчилик тўғрисида алоҳида тўхтаб ўтиш лозим. Бу тармоқда ҳам камчилик яққол кўзга ташланмоқда: дарахтларнинг умумий структурасида уруғлик мевали дарахтлар, асосан олмалар салмоғи 70 процентдан ҳам ортиб кетади, данак мевали дарахтлар улуши эса тўртдан бирдан ҳам камроқдир. Бундан 10—15 йил муқаддам бу нисбат бутунлай бошқача, тенг баробар эди. Олма ва нокларни териб олиш ва асраш ўрик ва шафтолини териб олиш ва асрашга қараганда осонроқ албатта. Олма билан нокни мамлакатимизнинг деярли ҳамма ўлкаларида, ўрик ва шафтолини эса фақат бизнинг ноёб иқлим шароитларимиздагина етиштириш мумкин. Биз осон йўлни танлаб олмаслигимиз, меҳнаткашлар манфаатларини, бутун халқ манфаатларини ўйлаб иш юритишимиз керак.

Р. Р. Шредер номидаги илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг директори ўртоқ М. М. Мирзаев боғдорчиликда бош йўлни ўтказиши шарт. У кўчат етиштириш билангина шуғулланиб қолмасдан боғдорчиликнинг илмий асосларини ишлаб чиқиши, унинг структурасини асослаб бериши лозим, лекин у бу ишни қилаётгани йўқ.

Аҳолини мева ва ёнғоқ билан таъминлашни яхшилаш юзасидан биз ўрмон хўжалиги министри ўртоқ П. Ю. Юсуповга ҳамон катта умид боғлаб турибмиз. Аммо бу тармоқда ҳам иш барбод бўлган. Беш йил мобайнида бор-йўғи 280 тонна ёнғоқ сотилди. Бу ҳар гектардан 1,6 центнерга тўғри келади.

Шаҳар кооператив савдоси дўконларида зира, зирк ва бошқа зираворлар аҳён-аҳёнда учрайди. Шу сабабдан ҳам ана шу маҳсулотларни бозорларда чой қошиқларида ниҳоятда баланд нархларда сотмоқдалар. Бугун биз докладда номларини тилга олаётган ўртоқлар шуни яхши билишлари керакки, бу уларга қаттиқ огоҳлантиришдир.

Саноатнинг озиқ-овқат тармоқлари ҳақида бир оз тўхталиб ўтиш лозим, бу тармоқларда маҳсулот турларини кенгайтириш ва сифатини яхшилаш, маҳсулотга мева қўшиб тайёрлаш, аралаш шарбатлар, маҳсулотнинг бошқа турларини ишлаб чиқариш масалалари ниҳоятда суст ҳал этилмоқда. Бу соҳада корхоналарни реконструкция қилиш ва техникавий қайта жиҳозлаш, прогрессив технология ва илғор тажрибани жорий этиш юзасидан катта ҳажмдаги ишларни бажариш лозим. Ана шу талаблар инобатга олиниб, капитал маблағларнинг структураси, улардан йўналишлар бўйича фойдаланиш ишлаб чиқилиши лозим.

Кўриб турибсизки, ўртоқлар, Озиқ-овқат программасини амалга ошириш резервлари ва фойдаланилмаётган имкониятлари бизда кўп. Биз фурсатни бой бермай, шу йилнинг ўзидаёқ ана шу резерв ва имкониятларни ишга солишимиз лозим. Бозорлардаги колхоз ва совхоз магазинлари тармоғини кескин кенгайтириш, сотилаётган маҳсулотнинг тури ва сифати устидан қаттиқ назоратни йўлга қўйиш, мева-сабзавот-картошка омборларини кўпайтириш, уларни бюджет маблағлари ҳисобидан ҳам, хўжаликларнинг маблағлари ҳисобидан ҳам қуриш — биринчи галдаги вазифадир. Область партия комитетлари, область ижроия комитетлари, Давлат агросаноат комитети органлари бу масалалар билан партиявий йўсинда, собитқадамлик ва омилкорлик билан шуғулланишлари, янги ечимлар ва ёндашувларни қидиришлари керак. Партия, ҳукумат, меҳнаткашлар бизднан қуруқ ваъдаларни эмас, балки амалий ишларни кутмоқдалар. Оқлаш учун бизда ҳеч қанақа сабаб йўқ ва бўлиши ҳам мумкин эмас.

Ўн иккинчи беш йиллик — жўшқин социал сиёсат, бой социал программа беш йиллигидир. Уй-жой ва шаҳар ҳамда қишлоқларни ободонлаштириш, реал даромадлар ва савдони ўстириш, маиший хизмат, маданият, халқ маорифи ва олий мактаб ислоҳоти, соғлиқни сақлаш ҳамда социал таъминот — ана шу масалаларнинг ҳаммаси бўйича план лойиҳасида йирик миқёсли тадбирлар кўзда тутилган.

Бу проблемаларнинг айримлари ҳақида биз юқорида айтиб ўтдик. Буларнинг бир қисми яқин орада бўладиган Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг идеология масалаларига бағишланган пленумида батафсил муҳокама қилинади. Шу боисдан айрим масалаларгагина тўхтаб ўтишга ижозат берсангиз.

Гап аввало, интизом ва тартибни янада мустаҳкамлаш, социал адолат принципларига қатъий риоя қилиш устида бормоқда. Инсон омилига етарли баҳо бермаслик, тарбия муаммоларига кампания тарзида ёндашув, динга ва аввало ислом динига тилёғламалик, турли патриархал урф-одатларни халқ урф-одатлари деб ҳаётимизга олиб кириш кўпгина маънавий негизларга путур етказди. Аҳолининг бир қисмида меҳнат қилмай роҳат кўриш ва хусусий мулкчилик психологиясини, жамиятдан кўпроқ юлиб олишга интилиш ҳирсини уйғотди.

Республикада меҳнатсиз даромадлар жиддий проблема бўлиб турибди. Ўн минглаб ва юз минглаб кишилар ҳеч қаерда ишламай, меҳнатсиз даромад ҳисобига яшамоқдалар. Томорқа участкаси саҳнини, гражданларнинг ёрдамчи хўжалигидаги мол бошини белгилашда колхознинг намунавий устави ва совет қонунларини бузиш ҳоллари кенг тарқалди. Томорқа участкаларида белгиланган нормадан ташқари 20 минг гектардан кўп ер банд бўлиб қолганини айтиб ўтиш кифоядир. Бу суғориладиган деҳқончилик шароитларида айниқса юқори бўлган ер рентаси вазиятида содир бўлмоқда. Бу борада республика Олий Совети Президиуми ва шахсан унинг Раиси ўртоқ О. У. Салимов ўз сўзини айтиши керак. Бу ишда маҳаллий Советларнинг ролини ошириш лозим.

Энг қаттиқ чоралар кўрилишига қарамай, айниқса ўғирликлар, порахўрликлар, турли-туман найранглар билан боғлиқ бўлган жиноятлар сони камаймаяпти. Янгигина бир мисол. Яқинда катта миқдорда валюта операциялари қилиб келган ака-ука Мирзахоновларни милиция органлари қўлга туширди. Уларнинг ёнида 2 мингдан кўпроқ доллар, 3 минг марка, қарийб 17 минг франк ҳамда кўп миқдорда фунт стерлинг, крона ва лира каби валюталар топилди. Қўлга олиш пайтида ҳатто улардан бири 50 доллар қоғоз пулни ютиб юборди.

Улар меҳмонхоналарда доимо найрангбозлик қилиб келганлар ва ўзларининг «Волга» машинасида чет эллик туристларнинг республика бўйлаб қилган сафарларида бирга юрганлар. Хўш, улар ўз жиноятларини қандай қилиб яшира олганлар, ишдаги найрангларини қандай ниқоблаганлар, деган савол туғилади. Маълум бўлишича, ака-укалардан бири умуман ҳеч ерда ишламаган, иккинчиси эса номи тилга олинган «Кибернетика» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасида инженер деб рўйхатдан ўтказилган.

Кейинги вақтларда кўпайиб бораётган ўғирликлар, талончиликлар, талон-торожлар катта ташвиш туғдирмоқда. Бултур қишлоқ хўжалик маҳсулотларини чайқов қилиш фактлари юзасидан кўпгина жиноий иш қўзғатилди, чайқовчиларнинг 500 тоннадан кўпроқ сабзавот ва меваси мусодара қилинди.

СССР Министрлар Советининг меҳнатсиз даромадларга қарши кураш тўғрисидаги қарори ва СССР Олий Совети Президиумининг шу ҳақдаги Фармони 1 июлдан кучга кирди. Партия, совет, ҳуқуқни ҳимоя қилиш органлари жамиятимизда текинхўрлик билан кун кўраётган шахсларга нисбатан чораларни кучайтирибгина қолмай, шу билан бирга тарбиявий, ташкилотчилик ишларини ва жиноятнинг олдини олиш ишини кучайтиришлари ҳам керак. Бу гап ичкиликбозликка қарши курашга ҳам тўла-тўкис тааллуқлидир. Бу йўлдаги дастлабки силжишлар бизни хотиржамликка сола олмайди.. Бундан буён ҳам зўр ғайрат билан ҳаракат қилиб, қонунбузарларга нисбатан талабчанликни ошириш, ҳушёрлик жамиятлари тармоғини кенг ривожлантириш керак.

Яна бир масала. Яқинда республика аҳолисининг соғлиғини сақлашнинг холати текшириб кўрилди. Шунчаки камчиликларгина топилиб қолмай, эътиборсизлик, тамагирлик, врачга хос ахлоқ-одобни бузиш, дори-дармонлар билан чайқовчилик қилишнинг ўз миқёслари жиҳатидан ақл бовар қилмайдиган ҳодисалари ва бошқа жиноятлар ҳам аниқланди. Соғлиқни сақлаш масалалари юзасидан кейинги йилларда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети бир неча бор қарорлар қабул қилдилар. Бироқ белгиланган тадбирларнинг кўплари бажарилмаяпти. Министрлар Совети Раисининг ўринбосари ўртоқ С. У. Султонова ва Компартия Марказий Комитетининг секретари ўртоқ Р. Ҳ. Абдуллаева бу ишни етарли равишда контрол қилмаяптилар. Республика территориясида наша экилаётганлиги тўғрисида яқинда «Известия» газетасида босилган мақола ҳаммамизни ташвишга солиши керак. Мана шу ва бошқа фактлар ҳамда ҳодисалар бундан буён ҳам жамиятга зид турли-туман ножўя ишларга қарши курашни кучайтиришимиз, республикадаги вазиятни соғломлаштириш ишида партия, совет, давлат органларининг, жамоат ташкилотларининг куч-ғайратларини оширишимиз кераклигидан далолат бериб турибди.

Мана шуларнинг ҳаммаси партиявий раҳбарлик услуби ва методларини қатъиян қайта кўриб чиқиш ва янгилашни, ташкилотчилик ва сиёсий ишни такомиллаштиришни талаб қилади.

«Биз съезддан кейинги фаолиятнинг шундай босқичига кирдикки, — деди Михаил Сергеевич Горбачев КПСС Марказий Комитетининг Пленумида қилган докладида, — қайта қуриш ва қуриш маҳоратини кўрсатишимиз, янги форма ва методларни излашимиз керак».

Кейинги вақтларда партия комитетлари ва ташкилотлари фаолиятида янгиликнинг баъзи элементлари пайдо бўла бошлади.

Бошланғич партия ташкилотлари жанговарлигининг бир қанча жойларда ўтказилган кўриги қуйи партия бўғинлари фаолиятини бир мунча жонлантирди. Йиғилишларда коммунист раҳбарларнинг ҳисоботлари тез-тез тинглана бошлади.

Бироқ буларнинг ҳаммаси, Ленин ибораси билан айтганда бизда ҳали «...пухта ўйланмаган, тушуниб олинмаган, ҳис этилмаган, пала-партиш илиб олинган, текшириб кўрилмаган, тажрибада тасдиқланмаган, мустаҳкамланмаган»дир. Ҳаёт қолоқликни, турғунликни, эскирган, ўз умрини яшаб бўлган иш формалари ва методларига мойилликни дадилроқ бартараф этишни қатъий талаб қилмоқда. Партия комитетларининг ҳамма ходимлари ҳам, хўжалик раҳбарлари, сайлаб қўйилган ҳамма активлар ҳам туб бурилиш зарурлигини ўзларига сингдириб олганлари йўқ.

Яқинда биз КПСС Марказий Комитетидан ибрат олиб, барча область партия комитетларида, бир қанча шаҳар, район партия комитетларида, кўпгина партия ташкилотларида партия XXVII съезди талаблари асосида қайта қуриш қандай бораётганини ўрганиб чиқдик.

Партия комитетларида мажлисбозлик, чора-тадбирларни қалаштириб ташлаш ва қоғозбозлик ҳали ҳам тугатилган эмас. Михаил Сергеевич Горбачевнинг докладида мана шу камчиликлар учун Тошкент шаҳар партия комитети ҳақли равишда танқид қилинди. Бу гап республиканинг бошқа партия комитетларига ҳам тўла-тўкис тааллуқлидир. Чунончи, Қашқадарё, Қорақалпоғистон, Сурхондарё, Навоий область партия комитетлари партия ташкилотларига ҳаддан ташқари кўп миқдорда қоғоз юбормоқдалар, қабул этилган қарорларнинг ижроси устидан ҳақиқий контроллик қилиш ўрнига юзлаб турли ахборотларни талаб қилиб олмоқдалар.

Танқид ва ўз-ўзини танқидга етарли баҳо бермаслик ҳоллари ҳали ҳам учраб турибди. Масалан, Жиззах шаҳар партия комитети бошланғич партия ташкилотларидаги ҳисобот ва сайлов даврида айтилган танқидий мулоҳазалар ва таклифларни шу пайгача ҳам умумлаштиргани йўқ.

Баъзи партия комитетлари бошланғич партия ташкилотларига нисбатан четдан кузатувчилик позициясида турибдилар, бундай қилиш уларга ярашмайди. Айтайлик, «Миконд» заводида жанговарлик кўриги ўтказилмоқда. Бу янги ишнинг ҳамма жиҳатлари ҳам кўнгилдагидек эмас. Шаҳар партия комитети эса партия ташкилоти ўтказаётган ишни қониқарсиз деб топишнинг ўзи билангина бу ишга берадиган ёрдамини чеклаб қўя қолди. Партия комитетининг секретарлари ва ходимларидан ҳеч ким бу ерга бормаяпти, ишни тузатиб олишда ёрдам бермаяпти.

Бошланғич партия ташкилотлари ҳали ҳам камдан-кам ташаббус кўрсатмоқдалар, ўз билгиларича кадрларга нисбатан дурустроқ талабчанлик қилмаяптилар, маъмурият фаолиятини контрол қилиш ҳуқуқидан суст фойдаланяптилар.

Республикамизда маъмуриятнинг фаолияти ва аппаратнинг иши устидан контрол қилувчи 16 мингтага яқин комиссия тузилган. Аммо деярли барча областларнинг партия комитетлари бу комиссиялар билан ишлашни ўз ҳолига ташлаб қўйдилар, уларнинг фаолияти коллегиал органларнинг мажлисларида муҳокама қилинмаяпти, активларнинг ўқиши ташкил этилмаяпти, шунинг натижасида комиссияларнинг кўпчилиги қоғоздагина бор, деб ҳисобланмоқда. Бунинг устига кўпгина корхона, ташкилот ва хўжаликларда, масалан, Пайариқ районидаги пахта тозалаш заводида, Тўрақўрғон районидаги «Ўзбекистон» колхозида янги техникани жорий этиш, техника бўлимларининг иши устидан контроллик қилувчи комиссияларга бош инженерлар, яъни шу иш учун бевосита жавобгар бўлган кишиларнинг ўзлари бошчилик қилмоқдалар. Улар ўзларининг фаолиятини ўзлари контрол қила оладиларми?

Партия ташкилотларининг структурасини такомиллаштириш, коммунистларни ишлаб чиқаришнинг ҳал қилувчи участкаларига қўйиш проблемаси кескин бўлиб турибди. Бригадаларнинг ва бошқа қуйи меҳнат коллективларининг тахминан учдан бир қисмида цех партия ташкилотлари, партия группалари йўқ. КПСС XXVII съездидан кейин партия ташкилотларидаги биринчи ҳисобот-сайлов кампанияси арафасида турганимиз учун ҳам бу соҳадаги ишлар билан шуғулланиш яна ҳам муҳимдир.

Республикада кадрларни танлаш ва тарбиялашни яхшилаш иши қатъият ва изчиллик билан ўтказилмоқда. Партия, совет, давлат органларидаги кўпгина кадрлар ўзгартирилди, бошланғич партия ташкилотлари секретарларининг состави мустаҳкамланди. Аммо бу — фақат дастлабки, кўп жиҳатдан ноиложликдан кўрилган чора бўлди. Бизда ҳали масъулиятсизлик, мунофиқлик, якка бошчилик билан қарорлар қабул қилиш ва қуруқ ваъдалар бериш фактлари тугатилган эмас. Кўпгина ходимлар бевосита, рўй-рост гаплашишдан ўзларини четга оладилар, масалаларни принципиал тарзда қўймайдилар, кўпинча ўз фикрларини эмас ва керак гапларни эмас, балки раҳбарларга ёқадиган гапларни гапирадилар. Айрим кадрлар умуман ўз фикрига эга бўлмай қолганлар, ҳар қандай масала хусусида юқоридан кўрсатма кутадилар. Бир қанча партия комитетларида буйруқбозлик, дабдабабозлик ва итоатгўйлик услуби қарор топиб қолганлиги сабабли ана шундай бўлмоқда. Масалан, Избоскан район партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ Б. Н. Расулов шундай раҳбарлик қилмоқда. Унинг раҳбарлигида район партия ташкилотининг фаолиятида туб қайта қуриш рўй бермаяпти, сусткашлик давом этяпти, иш формалари қотиб қолган, ўз ишига танқидий қаралмаяпти. Бу ерда кадрлар масалаларини ҳал этишда коллегиалликка риоя қилинмаяпти, қўполлик элементлари ва ўзбошимчалик билан қарорлар қабул қилиш ҳоллари содир бўлмоқда. Райком ходимлари ва шахсан ўртоқ Расулов бошланғич партия ташкилотларига камдан-кам борадилар, коммунистлар, меҳнаткашлар билан онда-сонда учрашадилар, гражданларнинг хатлари ва аризалари билан ишлашга дуруст эътибор бермайдилар.

Райком қоғоз орқали раҳбарлик қилиш услубига берилиб кетган. 1985 йилда район партия комитети 1984 йилга нисбатан 180 та масалани кўпроқ муҳокама қилган, уларнинг анчагина қисми хўжалик масалаларидир. Бошланғич партия ташкилотларига икки ҳисса кўп ҳужжат юборилган.

Бундай кадрлардан холи бўлиш керак, раҳбарликка кўтарилган ва умид бахш этаётган кадрларнинг ташаббускорлигини ривожлантириш, улар учун ўртоқларча талабчанлик, ҳам юқоридан, ҳам қуйидан доимо контроллик вазиятини вужудга келтириш лозим, шундагина КПСС Уставидан, партиявий аҳлоқ нормаларидан ҳеч бир чекинишга йўл қўйилмайди. Илғор ишчилар, колхозчилар, хотин-қизлар, ёшларни раҳбарлик ишига дадилроқ кўтариш зарур. Ишдаги коллегиалликни, амалий танқид ва ошкораликни бундан буён ҳам ривожлантириш лозим.

Эскирган услубларни тубдан ўзгартириш, экономика, бошқариш, ташкил этишга янгича ёндашувларни қарор топтириш жараёнида идеология ходимлари олдида мураккаб вазифалар турибди. Улар расмиятчилик ва андозачиликни бошқалардан кўра эртароқ ва қатъийроқ тарк этишлари, жадаллаштиришнинг бош кучи бўлган инсоннинг кўнглига тўғри йўл топишлари, съезд қарорларини бажариш учун курашда, ўз ўрнини белгилаб олишда, ич-ичидан ўзини қайта қуришда, онгдаги зарарли сарқитлардан, аввало диний сарқитлардан қутулишда унга ёрдам беришлари керак.

Ҳозир КПСС Марказий Комитети июнь Пленумининг материаллари, КПСС Марказий Комитетининг Совет Иттифоқи меҳнаткашларига шу Пленумда қабул қилинган Мурожаатномаси бутун идеология ишининг марказида туриши керак. Партиянинг даъватини одамларнинг онги ва қалбига етказиш, меҳнаткашларни зарбдор, самарали, сифатли ишлашга бутун пропаганда ва агитация воситалари билан илҳомлантириш лозим. Бу ишда оммавий ахборот воситалари алоҳида роль ўйнайди. Биз янгиликни пропаганда қилишда ҳам, умрини яшаб бўлган, олға ҳаракатимизга тўсқинлик қилаётган иллатларга қарши курашда ҳам оммавий ахборот воситаларидан кўпроқ жанговарлик кутишга ҳақлимиз.

Хуллас, ўртоқлар, келгусида зўр ғайрат билан катта ва мураккаб ишларни ҳал қилишимиз лозим. Бугун сиз билан биз КПСС Марказий Комитети июнь Пленумининг йўл-йўриқларини эътиборга олиб, республика Министрлар Совети тақдим этган ва 1986—1990 йилларга мўлжалланган социал-иқтисодий ривожланиш плани лойиҳасини таҳлил этаяпмиз. Активларимиз маъқуллаганидан сўнг лойиҳани эртага Олий Совет сессиясининг муҳокамасига тақдим этамиз.

Айни вақтда КПСС XXVII съезди қарорларини бажариш юзасидан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ишининг истиқбол плани ишлаб чиқилган. Бу план кўп жиҳатдан тиғиз бўлиб, давлат маблағлари ва ресурсларигагина эмас, шу билан бирга ўзимизнинг ички резервларимизга, интизом, уюшқоқлик, батартибликни мустаҳкамлашга, инсон омилини кучайтиришга қаратилган. Шу сабабли область, шаҳар, район партия комитетларида, бошланғич партия ташкилотларида июнь Пленумининг қарорларини муҳокама қилганда белгиланган топшириқларни бажарибгина қолмай, ошириб ҳам бажариш имконини берадиган тадбирларга асосий эътиборни қаратиш зарур.

Қайта қуришни амалга оширишни, партия XXVII съезди ва КПСС Марказий Комитети июнь Пленуми қарорларини бажариш соҳасидаги амалий, ташаббускор ишни йўлга қўйишда раҳбар органлар — область, шаҳар, район партия комитетларининг бюролари, шахсан биринчи секретарлари алоҳида роль ўйнашларини англаб турибмиз. Ҳозир ҳаммамиздан сиёсий билим доирасининг кенглиги, вазифаларни чуқур тушуниш, ташкилотчилик қобилияти, юксак масъулият, танқид ва ўз-ўзини танқид руҳида фикрлаш, чинакам партиявийлик талаб қилинади. Бу гап Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретариатига ва Бюросига, Олий Совети Президиумига ва Министрлар Советига, Ўзбекистон касаба союзлари республика Советига, комсомол Марказий Комитетига, барча республика органларига тўла-тўкис тааллуқлидир.

Республика партия ташкилоти, унинг барча активлари қайта қуриш йўлидан сабот билан олға борадилар, КПСС Марказий Комитети 1986 йил июнь Пленумининг қарорларини ва партиямиз XXVII съездининг кўрсатмаларини қатъият ва изчиллик билан амалга оширадилар, деб партия Марказий Комитетига сизларнинг номингиздан ваъда беришга рухсат этгайсизлар.

ЎЗБЕКИСТОН КООПЕРАТОРЛАРИ УЙИДАГИ ЙИҒИЛИШ

3 июль куни Тошкентда Халқаро кооперация кунига бағишланган тантанали йиғилиш бўлиб ўтди. Шу оммавий ҳаракатда Ўзбекистон кооператорлари ҳам актив қатнашаётганликлари айтилди. Улар барча қитъалардаги ўнлаб мамлакатлар билан савдо-сотиқ қилмоқдалар.

Ўтган беш йилликда кооператорларнинг республика аҳолисига хизматини яхшилашда сезиларли ўзгаришлар рўй берди. Чакана савдо ҳажми учдан бир ҳиссадан кўпроқ ортди, чунончи кундалик талаблар қондирилиши билан бирга холодильник, телевизор, енгил автомашина, мебель каби молларни сотиш кўпаймоқда. Ўзбекистон умумий овқатланиш кооператив корхоналарида бир йўла 450 минг киши овқатлана олади.

«Ўзбекбирлашув» ташкилотларининг коллективлари мамлакат Озиқ-овқат программасини амалга ошириш борасидаги муҳим вазифаларни фаол бажармоқда. Шу беш йилликда озиқ-овқат маҳсулотларини харид этиш, етиштириш ва сотиш анча кўпайтирилади, республика агросаноат комплексининг барча бўғинлари билан амалий алоқалар мустаҳкамланади. Косонсой, Олтинкўл, Хонқа, Ворошилов, Риштон районларининг кооператорлари бу ишда муайян муваффақиятларга эришдилар.

(ЎзТАГ).

ЯРИМ АСР ПОСТДА

СССР Ички ишлар министрлигининг Давлат автомобиль инспекцияси ташкил этилганлигига 50 йил бўлди. 3 июль куни Тошкентда ана шу воқеага бағишланган тантанали йиғилиш бўлиб ўтди.

ГАИ ходимлари ёз жазирамаси ва қаҳратон қишда республика йўлларида кечаю кундуз хизматда турадилар. Уларга йўл ҳаракатини ташкил этишни такомиллаштиришдек масъулиятли вазифа топширилган.

Республикада автомобиллар парки йил сайин кенгайиб, аҳолига қарашли машиналар ва мотоцикллар сони миллионтага етди. ГАИ ходимларига ҳайдовчиларни тайёрлаш сифати устидан назорат этиб туриш, ҳайдовчилар кўча ҳаракати қоидаларига риоя этаётганликларини, автомобиль ва мотоциклларнинг техникавий ҳолатини назорат этиб туриш вазифаси юклатилган.

Шу билан бирга Давлат автоинспекцияси ўз ишини такомиллаштириши керак, дейишди кенгаш қатнашчилари. ГАИ шахсий составини тайёрлаш ва тарбиялашга асосий эътиборни қаратиш, йўлларда тартиб сақланиши, ҳаракат қоидаларига риоя этилиши учун Давлат автоинспекцияси ходимларининг шахсий масъулиятини ошириш, давлат транспортидан ғаразли мақсадларда фойдаланишга қарши курашни кучайтириш керак.

(ЎзТАГ).

Редактор ўринбосари С. Б. ЁҚУБОВ.

телепрограммалар

7 ИЮЛЬ

● МТ I

9.00 «ВРЕМЯ».
9.50 М. Жалил номли Татаристон АССР опера ва балет театри артистларининг концерти. Қозон шаҳридан олиб кўрсатилади.
10.35 «Жасур рицарь Айвенго ҳақида қисса». Бадиий фильм («Мосфильм»).
12.05 «Кенже —чаманзор». Телевизион ҳужжатли фильм (Орджоникидзе, Нальчик шаҳарлари).
12.25 Янгиликлар.

* * *

15.00 Янгиликлар.
15.20 «Саксонинчи йиллар коммунистлари». «ДАВР ТАЛАБИ». Ҳужжатли фильм премьераси («Беларусьфильм»).
16.10 «Болаларга ҳайвонлар ҳақида». Ленинграддан олиб кўрсатилади.
16.45 Львов шаҳар «Галичанка» халқ капелласининг чиқиши.
17.00 «Объектив».
17.45 «Дастхат». Мактаб ўқувчилари учун адабий викторина.
19.15 «Дунё воқеалари».
19.30 Мультипликацион фильмлар:
«Динозаврча»,
«Қирол ва гном»,
«Ҳеч ҳам кўрқинчли эмас».
20.00 «ЖАДАЛЛАШТИРИШ». КПСС Марказий Комитети июнь (1986 й.) Пленуми талаблари асосида хўжалик механизмини қайта қуриш проблемалари.
20.35 «Фан ва техника». Киножурнал.
20.45 С. Франк. Ре минор симфонияси. Москва давлат филармониясининг академик симфоник оркестри ижро этади. Дирижёр — Шарль Брюк (Франция).
21.30 «ВРЕМЯ».
22.05 Яхши ният ўйинлари. Енгил атлетика.
23.05 «Дунё воқеалари».
23.20 Яхши ният ўйинлари кундалиги.

● МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика.
9.20 «СУЗУВЧИ КУРОРТЛАР». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси (Киев).
9.40 Яхши ният ўйинлари.
12.55 «Фан ва турмуш».
13.25 «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!».
14.25 Останкино концерт студиясида ленинградлик адабиёт ўқитувчиси Е. Н. Ильин билан учрашув.
15.50 «Рус тили».
16.20 Янгиликлар.
16.25 Теннис. Уимблдон турнири. Англиядан олиб кўрсатилади.
17.25 «Халқаро панорама».
18.10 Янгиликлар.
18.30 Яхши ният ўйинлари. Волейбол (хотин-қизлар). Баскетбол (хотин-қизлар). Замонавий бешкураш (сузиш).
20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар!». «Думлар». Мультипликацион фильм. 1-қисм.
20.45 «Инсон. Ер. Коинот».
21.30 «ВРЕМЯ».
22.05 А. Софронов. «Юрак операцияси». Телевизион спектакль.
23.45 Баскетбол бўйича жаҳон чемпионати. Эркаклар. СССР—Куба терма командалари. Испаниядан олиб кўрсатилади.

● ЎзТВ I

7.15 Ритмик гимнастика.
7.40 «Ажойиб кавушлар». Телефильм.
7.50 «Салом, кичкинтойлар!»
8.00 «Ватанимни шарафлайман».
8.10 «Ерга хизмат қилиб». Ҳужжатли фильм.
8.20 «Тонгги тароналар».
8.30 «АХБОРОТ».

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.15 «Пионерлар мамлакатида».
18.45 «Петя ва Қизил шапкача». Мультфильм.
19.00 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Бурчга садоқат».
19.30 «АХБОРОТ».
19.45 «Хотира». Телефильм.
20.00 Бир актёр театри. Зулфия. «Аёл қалби».
20.30 АХБОРОТ».
20.50 «Созандалар ҳақида ҳикоялар».
21.30 Москва. «ВРЕМЯ».
22.05 «Шоирнинг тақдири». Бадиий фильм. («Тожикфильм»).
23.45 Кўрсатувлар программаси.

● ЎзТВ II

18.15 Кўрсатувлар программаси.
18.20 Абитуриентлар учун. Химия.
19.00 «Куртат». Телефильм.
19.10 «Сузишни ўрганинг».
19.40 «Қамал». Бадиий фильм. («Ленфильм»). 1-серия — «Луга марраси».
21.30 МТ П.

8 ИЮЛЬ

● МТ I

9.00 «ВРЕМЯ».
9.45 Мультипликацион фильмлар:
«Яна квартет ҳақида».
«Мамонтчанинг онаси»,
«Бонифацийнинг таътиллари».
10.20 Латвия ССР бадиий коллективларининг концерти. Ригадан олиб кўрсатилади.
10.50 Болалар учун фильм. «Лобо» (Киев илмий-оммабоп фильмлар студияси).
12.05 «РАССОМ УГАРОВ». Ҳужжатли фильм премьераси («ЛСДФ»).
12.25 Янгиликлар.

* * *

15.00 Янгиликлар.
15.20 Мамлакат телевидение студияларининг ҳужжатли фильмлари:
«Сўз билан иш орасида...» (Пермь),
«Ўш шаҳри» (Фрунзе).
16.05 Грузия Давлат квартети чалади. Тбилисидан олиб кўрсатилади.
16.50 Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар.
17.20 Тарих саҳифалари. «Ака» (Александр Ульянов).
18.05 «Узоқ Шарқ». Киножурнал.
18.15 «Фан ва турмуш».
18.45 Шу куннинг почтаси. «Ҳушёр турмуш тарзи учун».
19.15 «Дунё воқеалари».
19.30 Санъат усталарининг концерти.
19.55 МТ экранида биринчи марта. «Бировга бермаслик шарти билан». Бадиий фильм («Ленфильм»).
21.30 «ВРЕМЯ».
22.05 «МЎЪТАБАР СЎҚМОҚЛАР БЎЙЛАБ». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси (Киев).
22.15 Яхши ният ўйинлари. Енгил атлетика.
23.20 «Дунё воқеалари».
23.35 Яхши ният ўйинлари кундалиги.

● МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика.
9.20 А. Софронов. «Юрак операцияси». Телевизион спектакль.
11.00 Яхши ният ўйинлари. Сузиш. Волейбол. Енгил атлетика.
12.00 «МАЪМУРА ЭРГАШЕВА РАҚСГА ТУШАДИ». Фильм-концерт премьераси (Тошкент).
12.30 «Будильник».
13.00 «Шахмат мактаби». Музика ва шахматлар.
13.30 «АРАБЕЛА». Тўрт серияли телевизион бадиий фильм премьераси (ЧССР). 1-серия.
14.30 Р. Шуман. Симфоник этюдлар. РСФСР халқ артисти В. Крайнев ижро этади.
15.15 «Союзмультфильм» киностудиясининг мультипликацион фильмлари:
«Филча қаерга кетаяпти»,
«Мартишкага салом»,
«Бордию, ўхшасачи».
15.40 Француз тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун.
16.10 «ШАФҚАТ». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси (Киев),
16.55 Янгиликлар.
17.00 «..16 ёшгача ва ундан катталар».
17.45 «Музикали киоск».
18.15 Янгиликлар.
18.30 Яхши ният ўйинлари. Волейбол (хотин-қизлар). Замонавий бешкураш.
20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар!» «Думлар». Мультипликацион фильм. 2-қисм.
20.45 Ритмик гимнастика.
21.15 «СОЛДА ДНЕСТР БЎЙЛАБ». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси (Киев).
21.30 «ВРЕМЯ».
22.05 «Аёлни изланг». Телевизион бадиий фильм («Мосфильм»). 1-серия.

● ЎзТВ I

7.15 Ритмик гимнастика.
7.40 «Салом кичкинтойлар!».
7.50 «Пионер телетайпи».
8.00 «Байкалдан Хубсугулгача». Телефильм.
8.20 «Тонгги тароналар».
8.30 «АХБОРОТ».

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.15 Мактаб ўқувчилари учун. «Орзу».
18.50 «Аниқ соатлар ҳақида эртак». Мультфильм.
19.00 «Партия турмуши».
19.30 «АХБОРОТ».
19.45 «Футбол чорраҳаларида».
20.30 «АХБОРОТ».
20.50 Қобилжон Юсупов куйлайди (такрорий).
21.30 Москва. «ВРЕМЯ».
22.05 «Отларни кечувда алмаштирмайдилар». Бадиий фильм, субтитр билан («Мосфильм»). 1-серия.
23.20 «Киносаёҳатчилар альманахи». Киножурнал («Центрнаучфильм»).
23.40 «Бугун оламда нима гап?» Халқаро аҳвол кундалиги.

● ЎзТВ II

18.15 Кўрсатувлар программаси.
18.20 Абитуриентлар учун. Иншо қандай ёзилади.
18.55 «Қамал». Бадиий фильм. 2-серия —«Пулково меридиани».
20.10 Опералардан саҳналар.
20.45 Мактаб ўқувчилари учун. «Китоб—бизнинг дўстимиз» (такрорий).
21.30 МТ П.

9 ИЮЛЬ

● МТ I

9.00 «ВРЕМЯ».
9.45 «ПАРВОЗГА». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. А. Ф. Мясников номли Қизил Байроқли, Ленин орденли Качинск олий ҳарбий авиация билим юрти ҳақида (Волгоград).
10.15 «Саёҳатчилар клуби».
11.15 Мультипликацион фильмлар:
«Беш тийин»,
«Орқадаги партада»,
«Квадратча ва қушлар».
11.40 «Қалбга яқин қўшиқлар».
12.25 Янгиликлар.

* * *

15.00 Янгиликлар.
15.15 «Фан ва меҳнат иттифоқи». Ҳужжатли фильмлар.
16.00 Жюль Верн қаҳрамонлари экранда. «Капитан Немо». Уч серияли телевизион бадиий фильм (Одесса киностудияси). 1-серия.
17.30 «Истеъдод». Москвадаги 101-ўрта ҳунар-техника билим юрти ҳақида ҳикоя.
18.00 «Пода байрам». Музикали кўрсатув (Франция).
18.45 СЎЗНИ АМАЛДА ИШ БИЛАН ОҚЛА. «Қишлоқ коммунистларининг юмушлари» (Қалмиқ АССР).
19.15 «Дунё воқеалари».
19.30 «Дунё ва ёшлар».
20.05 В. Ковтун чалади (аккордеон).
20.30 Яхши ният ўйинлари. Енгил атлетика.
21.30 «ВРЕМЯ».
22.05 А. Скрябин прелюдияларини халқаро конкурс лауреати Ю. Слесарев ижро этади (фортепьяно).
22.15 Яхши ният ўйинлари. Енгил атлетика. Велоспорт.
23.20 «Дунё воқеалари».
23.35 Яхши ният ўйинлари кундалиги.

● МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика.
9.20 «СИФАТ КАФОЛАТИ». Илмий-оммабоп фильм премьераси (Рига киностудияси).
9.40 «Аёлни изланг». Телевизион бадиий фильм. 1-серия.
10.55 Яхши ният ўйинлари. Волейбол (хотин-қизлар). Велоспорт (трек).
11.55 Мультипликацион фильмлар:
«Қувноқ карусель № 12»,
«Ялтироқ қурт ва шудринг»,
«Боцман ва тўти».
12.25 А. Грин билан учрашув.
13.10 «АРАБЕЛА». Тўрт серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 2-серия.
14.30 Олий мактаб: қайта қуриш муаммолари.
15.00 Немис тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун.
15.30 «Родина» Маданият саройи «Буляк» халқ куйлари ансамбли чалади. Қозон шаҳридан олиб кўрсатилади.
15.50 «Бил ва уддала». Мактаб ўқувчилари учун илмий-ўқув кўрсатуви.
16.35 Янгиликлар.
16.40 Тасвирий санъат. Шарҳ.
17.25 «Қишлоқ янгиликлари».
18.25 Янгиликлар.
18.30 Яхши ният ўйинлари. Волейбол (хотин-қизлар). Замонавий бешкураш.
20.00 «ВААН ТЕРЯН». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. Арман шоири ҳаёти ва ижоди ҳақида (Ереван).
20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар!» «Салом, Тулки хола». Мультипликацион фильм.
20.45 «Ҳамма учун ва ҳар бир киши учун».
21.15 Ҳужжатли фильм премьераси.
21.30 «ВРЕМЯ».
22.05 «Аёлни изланг». Телевизион бадиий фильм. 2-серия.
23.15 «Сочи —саломатлик шаҳри». Ҳужжатли фильм («ЛСДФ»).

● ЎзТВ I

7.15 Ритмик гимнастика.
7.40 «Велосипед нима учун ихтиро қилинади». Телефильм.
7.50 «Салом, кичкинтойлар!».
8.00 Ишчи ёшлар учун. «Беш йиллик одимлари».
8.10 «Қора чемодан сири». Ҳужжатли фильм.
8.20 «Тонгги тароналар».
8.30 «АХБОРОТ».

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.15 «Қизиқарли учрашувлар». Мактаб ўқувчиларининг ЎзССР Олий Совети депутати, 2-автопарк ҳайдовчиси Э. Азаматов билан учрашуви.
18.45 «Катталар ва кичиклар ҳақида». Мультфильм.
19.00 КПСС XXVII СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ — ҲАЁТГА! «Ноз-неъмат бунёдкори».
19.30 «АХБОРОТ».
19.45 «Инсон ва қонун» программаси почтасидан.
20.15 «Дин ниқоби остида». Ҳужжатли фильм.
20.30 «АХБОРОТ».
20.50 «Бизга мактуб йўллабсиз». Концерт.
21.30 Москва. «ВРЕМЯ».
22.15 «Отларни кечувда алмаштирмайдилар». Бадиий фильм. 2-серия.
23.15 Кўрсатувлар программаси.

● ЎзТВ II

18.15 Кўрсатувлар программаси.
18.20 Абитуриентлар учун. Биология.
18.50 «Пионер телетайпи» (такрорий).
19.00 Ритмик гимнастика.
19.20 «Қамал». Бадиий фильм. 3-серия —«Ленинград метрономи».
21.00 «Янги анъаналар —ҳаётга!». Тошкент шаҳар «Кўкча» маҳалласидаги янги урф-одатлар ҳақида.
21.30 МТ II

10 ИЮЛЬ

● МТ I

9.00 «ВРЕМЯ».
9.45 Илмий-оммабоп фильмлар.
10.10 «Ҳайвонот оламида».
11.10 «Қойилмақом Фердинанд» туркумидан мультипликацион фильмлар премьераси.
11.35 «Дўстлик хороводи». Иттифоқдош республикалар халқ коллективларининг чиқиши.
12.20 Янгиликлар.

* * *

15.00 Янгиликлар.
15.20 «ШУНЧАЛАР ОДДИЙ ҲАҚИҚАТ». Илмий-оммабоп фильм премьераси. Саноатда меҳнатни ташкил этишнинг прогрессив системаси ҳақида.
15.35 «Шахмат мактаби».
16.05 Жюль Верн қаҳрамонлари экранда. «Капитан Немо». Уч серияли телевизион бадиий фильм. 2-серия.
17.15 МХР миллий байрамига бағишланган кинокўрсатув.
18.00 «Агросаноат: бугун ва эртага».
18.30 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
19.15 «Дунё воқеалари».
19.30 «Нафосат сари йўллар». Серов Домоткановода.
19.55 «Ҳозирги замон ва ишчилар ҳаракати».
20.30 Яхши ният ўйинлари. Енгил атлетика.
21.30 «ВРЕМЯ».
22.05 «САЯНЛАР ГУЛЛАБ-ЯШНАМОҚДА». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси (Красноярск).
22.15 Яхши ният ўйинлари. Енгил атлетика. Бадиий гимнастика.
23.25 «Дунё воқеалари».
23.40 Яхши ният ўйинлари кундалиги.

● МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика.
9.15 «ИЗЛАНИШ ЭНЕРГИЯСИ». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси (Олмаота.) Олмаота паст вольтли аппаратура заводидаги иқтисодий эксперимент ҳақида.
9.35 «Аёлни изланг». Телевизион бадиий фильм. 2-серия.
10.45 Яхши ният ўйинлари. Велоспорт. Сув полоси.
11.45 Мультипликацион фильмлар.
12.25 «АРАБЕЛА». Тўрт серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 3-серия.
13.45 Е. Буков. Ҳаёти ва ижоди саҳифалари.
14.30 «Тентак Иванушканинг мўъжиза излагани». Бадиий фильм, субтитр билан («Ленфильм»).
15.50 КАМЧАТКА ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ.
16.50 Янгиликлар.
16.55 Испан тили.
17.25 Баскетбол бўйича жаҳон чемпионати. Эркаклар. СССР — Уругвай терма командалари. Испаниядан олиб кўрсатилади.
18.05 Янгиликлар.
18.25 Яхши ният ўйинлари, Волейбол (хотин-қизлар). Баскетбол (хотин-қизлар).
20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар!». «Степа — денгизчи». Мультипликацион фильм. 1-қисм.
20.45 Ритмик гимнастика.
21.15 Р. Шчедрин. «Қувноқ лапарлар».
21.30 «ВРЕМЯ».
22.05 «Оқибат». Бадиий фильм. («Мосфильм», «Монголкино»).

● ЎзТВ I

7.15 Ритмик гимнастика.
7.40 «Ўзи нима бўлганди?». Ҳужжатли фильм (Свердловск киностудияси).
7.50 «Салом, кичкинтойлар!».
8.00 Студент ёшлар учун. «Ижод ва изланиш».
8.20 «Тонгги тароналар».
8.30 «АХБОРОТ».

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.15 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Комсомол менинг тақдиримда». Андижон областидан кўрсатув.
18.50 «Филча ва хат». Мультфильм.
19.00 «Абитуриент-86». Тошкент қишлоқ хўжалиги техникуми.
19.30 «АХБОРОТ».
19.45 «Савол беринг, жавоб берамиз». Ўзбекистон телевидениеси сиёсий шарҳловчиларининг Андижон область қишлоқ меҳнаткашлари билан учрашуви.
20.30 «АХБОРОТ».
20.50 Ю. Шомансур ижоди. «Ёдгорлик» туркумидан.
21.30 Москва. «ВРЕМЯ».
22.05 «Қўшиқ ёзувчи шоирлар». Туроб Тўла.
23.35 Кўрсатувлар программаси.

● ЎзТВ II

18.15 Кўрсатувлар программаси.
18.20 Абитуриентлар учун. Математика.
18.55 Мактаб ўқувчилари учун. «Светофор» (такрорий).
19.55 «Қамал». Бадиий фильм. 4-серия —«Искра» операцияси».
21.00 «Уй музейлари —шаҳримизнинг ёдгорлик китоби».
21.30 МТ II.

11 ИЮЛЬ

● МТ I

9.00 «ВРЕМЯ».
9.45 «Чувашистонда». Концерт. Чебоксардан олиб кўрсатилади.
10.10 «Дунё ва ёшлар».
12.20 Янгиликлар.
10.45 «Бировга бермаслик шарти билан». Бадиий фильм.

* * *

15.00 Янгиликлар.
15.20 «Қишлоқ истиқболлари». Ҳужжатли фильмлар:
«Биков тарвузлари» (Волгоград),
«Ишонч даласи» (Украина хроникал-ҳужжатли фильмлар студияси).
16.10 Жюль Верн қаҳрамонлари экранда. «Капитан Немо». Уч серияли телевизион бадиий фильм. 3-серия.
17.20 Монголия Халқ Республикаси бадиий коллективларининг концерти.
17.45 «Рус тили».
18.15 А. Петухов раҳбарлигидаги МТ ва БР эстрада-симфоник оркестрининг концерти.
18.45 «Сиз яратган боғ».
19.15 «Дунё воқеалари».
19.30 «Ҳамдўстлик». Телевизион журнал.
20.00 Чет эл фильмлари экрани. «Қонун қонун-да» (Франция).
21.30 «ВРЕМЯ».
22.05 «Совет киноси». Киножурнал.
22.15 Яхши ният ўйинлари. Баскетбол. Хотин-қизлар. СССР—АҚШ терма командалари. Бадиий гимнастика.
00.05 Яхши ният ўйинлари кундалиги.
00.20 «Дунё воқеалари».

● МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика.
9.20 «Оқибат». Бадиий фильм.
10.45 «БОЛАЛАР УЧУН КИЙИМЛАР». Илмий-оммабоп фильм премьераси («ЛНФ»).
11.05 Яхши ният ўйинлари. Велоспорт. Сувга сакраш.
12.05 «Адабий альманах».
13.15 «Украин гулдастаси». Фильм-концерт (Киев).
13.45 «АРАБЕЛА». Тўрт серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 4-серия.
15.30 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
16.15 Янгиликлар.
16.20 Тасвирий санъат. Революцион плакат.
16.50 Инглиз тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун.
17.20 «Онамларнинг мактаби».
17.55 Баскетбол бўйича жаҳон чемпионати. Эркаклар. АҚШ — Италия терма командалари. Испаниядан олиб кўрсатилади.
18.35 Янгиликлар.
18.50 Яхши ният ўйинлари. Сув полоси. Баскетбол бўйича жаҳон чемпионати. Эркаклар. СССР— Австралия терма командалари. Велоспорт.
21.00 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар!» «Степа —денгизчи». Мультипликацион фильм. 2-қисм.
21.15 М. Таривердиев қўшиқларини С. ва Н. Радченко ижро этади.
21.30 «ВРЕМЯ».
22.05 Экранда —кинокомедия. «Мимино». Бадиий фильм («Мосфильм»).
23.40 Поэзия. Григорий Поженян.
00.10 Яхши ният ўйинлари. Волейбол (хотин-қизлар).

● ЎзТВ I

7.15 Ритмик гимнастика.
7.40 «Арслонбоб». Телефильм.
7.50 «Салом кичкинтойлар!»
8.00 Ўринбосарлар улғаймоқда. «Биз— метросозлар».
8.20 «Тонгги тароналар».
8.30 «АХБОРОТ».

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.15 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Эстафета давом этади».
18.45 «Бор эканда, йўқ экан, бир фикр бор экан». «Гав исмли мушукча». Мультфильмлар.
19.00 КПСС XXVII СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ — ҲАЁТГА! Жиззах область Октябрь район Агросаноат бирлашмасининг муаммолари ва изланишлари. «Интенсивлаш —беш йиллик шиори» туркумидан.
19.30 «АХБОРОТ».
19.45 Кинроедакция почтасидан.
20.30 «АХБОРОТ».
20.50 Лирик концерт..
21.30 Москва. «ВРЕМЯ».
22.05 «Бир кулишайлик». Аския кечаси.
23.20 «Бугун оламда нима гап?». Халқаро аҳвол кундалиги.

● ЎзТВ II

18.15 Кўрсатувлар программаси.
18.20 Абитуриентлар учун. Физика.
18.55 Монголия Халқ Республикасининг миллий байрами —Халқ революцияси кунига. «Нариги томондагилар, тинглангг». Бадиий фильм (СССР —Монголия).
20.40 Ритмик гимнастика.
21.00 «Ёзги дам олиш маршрутлари бўйлаб».
21.30 МТ II.

12 ИЮЛЬ

● МТ I

9.00 «ВРЕМЯ».
9.45 «Қонун қонун-да». Бадиий фильм.
11.15 «Мактаб ислоҳоти: икки йил ўтгач». СССР Маориф министри С. Г. Шчербаков билан суҳбат.
11.45 «Нега ва нима учун». Болалар учун кўрсатув.
12.10 «Давр ва ўзим ҳақимда». Шеърий антология. Василий Каменский.
12.25 «Ҳамма учун ва ҳар бир киши учун». Турмушда тежамкорлик сабоқлари. Сувнинг қиймати қанча?
12.55 «Шапито. Шапито». Фильм-концерт («Экран»).
13.45 Яхши ният ўйинлари. Бокс.
14.45 «Дунё воқеалари».
14.55 СССР халқ артисти, кинорежиссёр И. Пирьев бадиий фильмлари.
«Райком секретари» (Олмаота).
16.25 Давлат Марказий концерт залида БССР халқ артисти, композитор И. Лученокнинг ижодий кечаси.
18.30 «Мўъжизасиз-мўъжизалар».
19.30 Яхши ният ўйинлари. Эркин кураш. Сув полоси.
20.15 Рассомлар Марказий уйида реставраторлар, рассомлар, архитекторлар, журналистларнинг учрашуви.
21.30 «ВРЕМЯ».
22.05 Яхши ният ўйинлари кундалиги.
22.20 Яхши ният ўйинлари. Теннис.
23.20 «Счет—904». Концерт.
00.20 Янгиликлар.

● МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика.
9.20 «Ўзи нима бўлганди?» Илмий-оммабоп фильм (Свердловск киностудияси).
9.30 Ритмик гимнастика.
10.15 «Тонгги почта» музикали кўрсатуви.
10.45 Яхши ният ўйинлари. Сувга сакраш. Волейбол (хотин-қизлар).
11.50 «Мимино». Бадиий фильм.
13.25 «Саёҳатчилар клуби».
14.25 СССР ёзувчиларининг VIII съезди.
15.00 Яхши ният ўйинлари. Бокс. 1/4 финал. Мотобол. СССР—Европа терма командалари.
17.35 Загреб шаҳар радиосининг 60 йиллигига ҳамда телевидениесининг 30 йиллигига бағишланган гала-концерт. Югославиядан олиб кўрсатилади.
18.40 «Гаровга қўйилган ҳаёт». Ўн саккиз серияли телевизион бадиий фильм. 17-серия.
19.35 «Союзмультфильм» киностудиясининг мультипликацион фильмлари.
20.05 Я. Томп номли Маданият саройи «Ноорус» ёшлар хори куйлайди (Таллин шаҳри).
20.15 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар!» «Кўрсичқон ва типратикан». Мультипликацион фильм.
20.30 Мирей Матье куйлайди (Франция).
21.30 «ВРЕМЯ».
22.05 «Севги формуласи». Телевизион бадиий фильм («Мосфильм»).
23.35 Яхши ният ўйинлари. Теннис. Сувга сакраш.

● ЎзТВ I

7.15 Ритмик гимнастика.
7.40 «Стартлар». Ҳужжатли фильм.
7.50 «Салом, кичкинтойлар!».
8.00 «Мен билан тунги сменага борасанми». Телефильм («Қирғизтелефильм»).
8.20 «Тонгги тароналаар».
8.30 «АХБОРОТ».
8.50 «Суворовчилар». Ҳужжатли фильм.
9.00 Москва. «ВРЕМЯ».
9.40 Ёш олимлар телеклуби.
10.10 «Ҳовлимиздаги стадион». Ўсмирлар клублари спартакиадаси. Андижондан олиб кўрсатилади.
10.40 «Телевизион театр почтаси».
11.40 В. И. Ленин. «Аграр масала ва Маркс танқидчилари» асарининг 85 йиллигига.
12.05 «Замандас». Қишлоқ хўжалик ходимлари учун программа.
12.55 «Севишганлар». Бадиий фильм («Ўзбекфильм»).
14.15 КПСС XXVII СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ —ҲАЁТГА! «Элга хизмат: талаб ва таклиф». Ёзги мавсумда салқин ичимликлар, шарбатлар, музқаймоқлар савдосини ташкил этиш ҳақида.

* * *

18.00 Кўрсатувлар программаси.
18.05 Болалар учун. «Колокольчик».
18.35 «Вақтинчалик йўқолиш». Мультфильм.
19.00 Оналар мактаби.
19.30 «АХБОРОТ».
19.45 «Оламга саёҳат». Кинокўрсатув.
20.30 «АХБОРОТ».
20.50 «Маллабоевлар оилавий ансамбли». Музикали программа.
21.20 «Юрмала йил бўйи». Телефильм.
21.30 Москва. «ВРЕМЯ».
22.05 «Ишбилармон кишилар». Бадиий фильм («Мосфильм»).
23.25 Кўрсатувлар программаси.

13 ИЮЛЬ

БАЛИҚЧИЛАР КУНИ

● МТ I

9.00 «ВРЕМЯ».
9.45 Ритмик гимнастика.
10.15 «Спортлото»нинг 28-тиражи.
10.25 «Будильник».
10.55 «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!»
11.55 «Тонгги почта» музикали кўрсатуви.
12.25 «Саёҳатчилар клуби».
13.25 Яхши ният ўйинлари. Волейбол (хотин-қизлар). 1-ўрин учун матч. Бокс. Сув полоси.
14.55 «Музикали киоск».
15.25 «Қишлоқ янгиликлари». «Сааремаа балиқчилари».
16.25 Концерт-вальс.
17.05 «Ералаш» болалар ҳажвий киножурнали.
17.15 «ЕРДАГИ ҲАЁТ». Кўп серияли телевизион ҳужжатли фильм премьераси (Англия). 4-серия.
18.10 Киноафиша.
19.05 «Халқаро панорама».
19.50 «Союзмультфильм» киностудиясининг мультипликацион фильмлари:
«Ноқобил тўтининг қайтиши»,
«Орқадаги партада».
20.10 МТ экранида биринчи марта. «Муҳаббатга муҳаббат билан». Бадиий фильм («Мосфильм»).
21.30 «ВРЕМЯ».
22.05 Яхши ният ўйинлари кундалиги.
22.20 «Унутилмас кунлар». П. И. Чайковский номли VIII Халқаро конкурс ҳақида кўрсатув.
23.20 Янгиликлар.

● МТ II

9.00 «Зарядкага, сафланинг!»
9.20 Балиқчилар кунига бағишланган ҳужжатли фильмлар:
«Балиқчининг ризқ-рўзи» (Владивосток),
«Балиқчилар меҳнат вахтасида» («ЦНФ»).
10.00 «Рус тили».
10.30 ЛИТВА ТЕЛЕВИДЕНИЕ СТУДИЯСИНИНГ ПРОГРАММАСИ.
11.10 Яхши ният ўйинлари. Волейбол (хотин-қизлар). 3-ўрин учун матч. Эркин кураш. СССР—Япония.
11.55 «Янгра, гармонь».
13.45 Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар.
14.15 Цирк ва эстрада артистларининг концерти.
14.35 «Гаровга қўйилган ҳаёт». Ўн саккиз серияли телевизион бадиий фильм. 18-серия.
15.30 Яхши ният ўйинлари. Йўқлама: эркин кураш. Бокс.
18.25 «Дунё ва ёшлар».
19.00 Илмий-оммабоп фильм премьераси.
19.10 Санъат усталарининг концерти. Югославиядан олиб кўрсатилади.
20.15 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар!». «Кўрсичқон ва транзистор». Мультипликацион фильм (ЧССР).
20.30 Яхши ният ўйинлари. Гандбол. Теннис.
21.30 «ВРЕМЯ».
22.05 «Балиқ овлаш мавсуми». Телевизион бадиий фильм («Мосфильм»). 1 ва 2-сериялар.

● ЎзТВ I

7.15 Ритмик гимнастика.
7.40 «Денгизлар, тоғлар оша». Телефильм.
8.20 «Тонгги тароналар».
8.30 «АХБОРОТ».
8.50 «Йўлдаги болалар». Телефильм.
9.00 Москва. «ВРЕМЯ».
9.40 «Биргаликда куйлаймиз». А. Мансуров М. Қаҳҳоров шеърига басталаган «Чумоли ва Нор» қўшиғи ўргатилади (такрорий).
10.05 Мактаб ўқувчилари учун. «Қувноқ стартлар».
10.50 «Абитуриент-86». Й. Охунбобоев номли Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институти.
11.20 «Шахмат мактаби».
11.50 Ижодкор ёшлар учун. «Истеъдод».
12.10 КПСС XXVII СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ — ҲАЁТГА! «Суҳбатдош» программаси.
12.35 Халқ оғзаки ижоди.
13.35 «Йўл ҳаракати қоидаларини ўрганамиз».
14.05 Реклама.

* * *

17.40 Кўрсатувлар программаси.
17.45 «Дилдан куйлаб, ўйна қувнаб». ҚҚАССР ва республика областлари болалар бадиий ҳаваскорлик коллективларининг телевизион фестивали. Экранда —Фарғона области ёшлари (такрорий).
19.00 «Бугун—Балиқчилар куни».
19.30 «АХБОРОТ».
19.45 «Мультипанорама».
20.30 «АХБОРОТ».
20.50 Дам олиш концерти.
21.30 Москва. «ВРЕМЯ».
22.05 «Инсон ва замин». Андижон область, Ленин районидаги «Правда Востока» колхози пахтакорларининг иш тажрибасидан.
22.35 Қишлоқ хўжалик ходимлари учун концерт.
Кўрсатув тугагач —Кўрсатувлар программаси.

● ҚИРҒИЗИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 4/VII да Наврўз.

КИНО

4 ИЮЛДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:
«ТЎРТИНЧИСИ КИМ!» — **Қозоғистон** (жуфт соатларда).
«БИРГИНА ХАТО» — **Чайка** (16, 18.30, 21.00; телефон 77-06-20), **Ватан** (18, 21.00), **Санъат саройи** (катта зал, 17, 19.30; телефонлар 44-21-34, 44-21-44), **Нукус** (16, 18.30, 21.00; телефон 46-70-69), **Восток**, (16, 18.30, 21.00; телефон 91-14-61).
«СУДЬЯ ИВАНОВАНИНГ ШАХСИЙ ИШИ» — **Искра** (16, 18, 20.00: телефон 39-14-59).
«ЯККА СУЗИШ» — **Қозоғистон** (тоқ соатларда, телефон 35-25-92) **ВЛКСМ 30 йиллиги** (жуфт соатларда, телефон 33-44-52).
«УДДАБУРОН» — **Тинчлик** (16, 18.30, 21.00), **Ҳамза номли** (18, 21.00).
«УЧ АКА-УКА» — **Дружба** (жуфт ва тоқ соатларда, телефон 66-15-75).

5 ИЮЛДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:
«ТЎРТИНЧИСИ КИМ!» — **Қозоғистон** (жуфт соатларда).
«БИРГИНА ХАТО» — **Чайка** (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00; телефон 77-06-20), **Ватан** (12, 15, 18, 21.00), **Санъат саройи** (катта зал, 11, 13.30, 16, 18.30, 20.40; кичик зал 12, 14.30, 17, 19.30; телефонлар 44-21-34, 44-21-44), **Нукус** (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00; телефон 46-70-69), **Восток** (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00; телефон 91-14-61).
«СУДЬЯ ИВАНОВАНИНГ ШАХСИЙ ИШИ» — **Искра** (12.20, 14, 16, 18, 20.00; телефон 39-14-59).
«ЯККА СУЗИШ» — **Қозоғистон** (тоқ соатларда, телефон 35-25-92). **ВЛКСМ 30 йиллиги** (жуфт соатларда, телефон 33-44-52).
«УДДАБУРОН» — **Тинчлик** (11, 13.30 16, 18.30 21.00). **Ҳамза номли** (12, 15, 18, 21.00).
«УЧ АКА-УКА» — **Дружба** (жуфт ва тоқ соатларда, телефон 66-15-75).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА
5 июлдан бошлаб
ТОШКЕНТДА БИРИНЧИ МАРТА

ЛАОС ЦИРКИ АРТИСТЛАРИНИНГ ГАСТРОЛЛАРИ

9 июлдан бошлаб Ҳинд йоги иштирок этади.

Томошалар соат 19.00 да, шанба кунлари соат 16 ва 19.00 да, якшанба кунлари соат 13, 16 ва 19.00 да бошланади.

СОБИР РАҲИМОВ РАЙОН АҲОЛИСИ ДИҚҚАТИГА!

аҳолига савдо хизмати кўрсатиш маданиятини ошириш мақсадида

ҲАР ЖУМА КУНЛАРИ ҚУЙИДАГИ МАГАЗИНЛАРДА

ХАРИДОРЛАР БИЛАН УЧРАШУВЛАР ЎТКАЗИЛАДИ.

4 июлда — 11, 32, 49;
11 июлда — 6, 16, 35, 53;
18 июлда — 10, 21, 43, 55;
25 июлда — 31, 30, 48, 69;

Шу кунлари сиз Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети савдо Бош бошқармаси, Собир Раҳимов район пишчеторги маъмурияти вакиллари ҳамда жамоатчилик комиссияси аъзолари билан учрашиб, савдо ходимларига бўлган истакларингизни баён қилишингиз мумкин.

СОБИР РАҲИМОВ РАЙПИШЧЕТОРГИ.
«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА АГЕНТЛИГИ (телефон 45-37-27).

АҲОЛИНИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ БЮРОСИ

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ ТОШКЕНТ САЁҲАТ ВА ЭКСКУРСИЯЛАР БЮРОСИГА

врачлар, туристик саёҳатларда маданий ҳордиқ чиқариш ташкилотчилари

КЕРАК

Бюро адреси: Тошкент шаҳри, Пролетар кўчаси, 4-уй.

Тошкент шаҳар Собир Раҳимов районидаги 10-ўрта ишчи-ёшлар кечки мактаби томонидан **Зарипова Гулноза Ҳасановна номига берилган 997116 номерли йўқолган**

ЎРТА МАЪЛУМОТ ТЎҒРИСИДАГИ АТТЕСТАТ БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Октябрь район халқ маорифи бўлими ва 41-мактаб коллективи шу мактабнинг собиқ ўқитувчиси, пенсионер

Нурия РАСУЛОВАнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб марҳуманинг оила аъзоларига таъзия изҳор қиладилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ
[«ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ»] —орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и городского Совета народных депутатов.

РЕДАКЦИЯ АДРЕСИ: 700047, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

ТЕЛЕФОНЛАР: бўлимлар: партия турмуши ва совет қурилиши — 32-55-37, 32-53-83; саноат ва қурилиш — 32-57-84; шаҳар хўжалиги ва транспорт — 32-55-39; фан ва маданият — 32-53-10; ахборот ва спорт — 33-28-95, 32-55-32; хатлар — 33-29-70; жамоатчилик редакцияси — 33-99-42, 32-53-66; эълонлар бўлими — 33-81-42.

Р — 13985. Газета бир йилда 300 марта чиқади. Тираж 50.381. Б — 2047. Индекс 64690. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12.